Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№№ 118—119 (1618—1619) ♦ Середа, 2 липня 1997 року ♦ Ціна договірна

У липні січень пом'янули

Парламентська хроніка

Ранкове й денне засідання 1 липня

Депутати продовжили роботу над проектом закону України про введення в дію Держбюджету на 1997 рік. З приводу першої статті, де йдеться про дату введення в дію Держбюджету, виникла тривала дискусія. Законопроектом пропонувалось ввести в дію Держбюджет з. січня 1997 року, а статті 27 та 29 з 1 липня. Це означало особливий режим нових податкових законів. Одні депутати побоялись, що через таку дату введення Держбюджету будуть здійснені перерахунки податку на додану вартість і на прибуток підприємств. У такий спосіб місцеві бюджети буде пограбовано. Саме ці аргументи, а також те, що депутат В. Терещук нагадав: до прийняття бюджету діє попередня, закладена в бюджет-96, система відрахувань, а тому статті, що стосуються зміни такої системи, вводяться з 1 липня.

(Закінчення на 2-й стор.).

Виступ Голови Верховної Ради України Олександра Мороза на спеціальному засіданні Верховної Ради України з нагоди першої річниці Конституції України

Шановні народні депутати і гості Верховної Ради, шановні члени Конституційного суду і представники Національної академії наук!

28 червня 1997 року в Україні вперше відзначатиметься нове для нас державне свято — День Конституції України.

(Закінчення на 2-й стор.).

А що сказав би про НАТО Грушевський Масарикові?

Сьогодні завершується офіційний візит в Україну Президента Чеської Республіки Вацлава Гавела. Він приїхав до Києва в понеділок, коли громадяни нашої держави насолоджувалися відпочинком, подарованим їм Конституцією. А що того дня температура повітря перевищила 30 градусів, то можна було безпомилково вгадати, хто з киян поспішає на зустріч із Вацлавом Гавелом: за офіційними костюмами...

(Закінчення на 11-й стор.).

Президент вітав народ, народ сапав город, у праці він шукав розради, підспівував зіркам естради...

Уперше в нашій державі 28 червня відзначено як державне свято День Конституції. У цей день пройшло 450 різноманітних заходів, у яких, за даними МВС, брало участь більше 400 тисяч чоловік. У окремих містах, зокрема, Києві, Дніпропетровську, Луганську та в Сімферополі було проведено політичні акції за ініціативою лідерів Комуністичної та Соціалістичної партій. Близько 3 тисяч чоловік — учасників гучноназваного «Всеукраїнського походу трудящих за свої права», попри домовленості з міськадміністрацією, змінили запланований маршрут руху і, прорвавши заслони міліції, провели маніфестацію на центральній вулиці міста — Хрещатику. Однак, ніхто з демонстрантів при цьому не постраждав, а міліція не здійснила спроб зупинити процесію. Голова Київської міськадміністрації О. Омельченко так прокоментував те, що органи міліції не вчиняли опору: «Хтось повинен бути розумнішим». Більшість громадян вважали за краще віддати данину поваги до Основного Закону, підспівуючи зіркам естради на вечірніх концертах, або провівши три спекотних вихідних дні на дачних ділянках чи на природі.

Урожай-97

Соняшник обіцяє підрости

Близько 2,5 млн. тонн може скласти цього року валовий збір соняшнику на зерно, повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в Мінсільгосппроді.

Дані грунтуються на попередньому прогнозі господарств на місцях. Згідно з розрахунками, середня врожайність олійної культури в Україні зросте до 14,5 центнера з гектара (минулого року 10,5 ц га).

За плану посіву соняшнику цього року в 1,7 млн. га, він був засіяний на площі більш ніж 1,8 млн. га (1996 року — 2 млн. га). Однак через низьку врожайність минулого року соняшнику було зібрано лише 2,12 млн. тонн.

Як же вони все-таки вживуться?

«Наймасовішим прийомом» року назвали журналісти урочистості з нагоди переходу колишньої британської колонії Гонконг під юрисдикцію Китаю. На цій події, яка сталася у ніч із 30 червня на 1 липня, були присутні кілька тисяч гостей із кількох десятків держав світу.

Об'єднання Гонконгу і Китаю — унікальне, бо вони мають співіснувати за принципом «одна держава — два устрої». Теоретично, після 1 липня життя на Сянгані (таку китайську назву матиме Гонконг) не зазнає великих змін.

(Закінчення на 6-й стор.).

Воістину, народ заслуговує на чесну владу

27 червня в Національній опері відбулися урочисті збори, присвячені першій річниці Конституції України. З доповіддю виступив Президент Леонід Кучма. В основному вона зводилася до пропозицій: готовності продовжити повноваження нинішнього парламенту, прийняти бюджет-98 до нового року, укласти між Верховною Радою і урядом меморандум про спільні дії із стабілізації, створити економічну комісію на чолі з екс-президентом, народним депутатом України Леонідом Кравчуком; позбавити народних обранців депутатського імунітету, бо кожні шість з десяти службових осіб, звинувачених у корупції, — народні депутати різних рівнів, утворити Національне бюро розслідувань; у кадровому доборі спиратися на високоморальних людей нової генерації, партіям та їхнім лідерам відмовитися від протистояння; утриматися від страйків на один рік; підписати меморандум про незастосування сили між конфесіями; закон про місцеве самоврядування ввести в дію з 1 січня 1999 року. За підрахунками Л. Кучми, кількість службових осіб із введенням цього закону зросте на 5 тисяч чоловік. Та, мабуть, не тільки через це Л. Кучма запропонував Верховній Раді тимчасово, на п'ять років, припинити дію закону про державну службу, бо для багатьох, на переконання Президента, саме державна служба стала джерелом збагачення. Серед пропозицій —і скорочення на чверть адміністративних видатків, що означає відповідне згортання адмінапаратів. Цікаво тільки, чи стосуватиметься це такого інституту, як адміністрація Президента, котра за витратами вже наздогнала Кабінет міністрів? На тлі запровадження жорсткого режиму економії і створення Національного бюро розслідувань Президент запропонував надати інвесторам податкові канікули, для цього потрібне рішення Верховної Ради про «амністію вивезених нелегальних коштів»...

(Закінчення на 3-й стор.).

Виступ Голови Верховної Ради України Олександра Мороза

(Початок на 1-й стор.).

Прийняття Основного Закону України було закономірним, логічним завершенням тривалого і надзвичайно складного та суперечливого конституційного процесу в Україні, який розпочався з прийняттям Верховною Радою України 16 липня 1990 року Декларації про державний суверенітет України. В цьому документі було вперше офіційно вжито сучасну назву нашої держави, а також зазначено, що Декларація є основою для нової Конституції, законів України.

У жовтні того ж року Верховною Радою затверджується комісія з розробки нової Конституції, а в червні 1991 року — схвалюється концепція нової Конституції України. В липні 1992 року Верховна Рада розглянула перший варіант проекту Конституції і винесла його на всенародне обговорення, яке проходило з 15 липня по 1 грудня 1992 року. За результатами всенародного обговорення у жовтні 1993 року Верховна Рада України доручила Конституційній комісії доопрацювати проект Конституції та оприлюднити його через засоби масової інформації. Проте з опублікуванням проекту фактично завершився перший етап конституційного процесу в незалежній Україні.

Відновлення цього процесу відбулося з обранням нового складу Верховної Ради України та Президента України у 1994 році, з ініціативи Верховної Ради. На шляху до нової Конституції були закон про владу, два концептуально нові проекти, які відрізнялися не лише від попереднього проекту 1993 року, а й від ряду принципових положень згаданої Декларації, що обумовлювалося складною політичною боротьбою різних політичних сил навколо змісту Конституції. Виявом цієї боротьби та своєрідною формою компромісу щодо організації влади в Україні до прийняття нової Конституції України стало укладення 8 червня 1995 року Конституційного договору між Верховною Радою України та Президентом України —договору тимчасового характеру.

2 квітня 1996 року питання про проект Конституції України було включено до порядку денного сесії Верховної Ради України. 17-го розпочався розгляд проекту, внесеного Конституційною комісією, за результатами якого було утворено Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України з доопрацювання проекту. 28 травня — 4 червня 1996 р. проект Конституції розглядається і приймається в першому читанні, а з 19 червня він розглядається в другому читанні. Нарешті, 26 червня 1996 року Президент України оголошує всеукраїнський референдум, на який виносить проект нової Конституції України, не сприйнятий раніше Верховною Радою, не сподіваючись, очевидно, на те, що остання здатна прийняти Основний Закон України, — такий складний був на той час процес прийняття Конституції. Всі перипетії цієї боротьби ще належить висвітлити історикам. Проте на початку наступного дня Верховна Рада прийняла Конституцію України кваліфікованою більшістю голосів — 315, а Закон про введення її в дію — 338 голосами.

Хочу ще раз відповісти на докори тих, хто вважає, що не таку Конституцію прийняла Верховна Рада і що треба було йти на референдум. Так-от, Верховна Рада проявила мужність і мудрість, і не було тут ані грана поквапливості, чи запобігливості, чи боягузтва, як хоче хтось сьогодні це змалювати. Це була акція зрілого парламенту, який відповідав за єдність держави, за стабільність у суспільстві, за неприпустимість роз'єднання його за територіями, політичними спектрами і т. п. Виходячи з цього, Верховна Рада пішла на безпрецедентний порядок розгляду проекту Основного Закону впродовж майже двадцяти годин засідання.

Отже, попри усі складнощі цього процесу, у нас є незаперечні підстави і сьогодні сказати, що, на відміну від деяких колишніх республік СРСР, в Україні нову Конституцію прийнято демократичним шляхом, легітимним органом — Верховною Радою України, у повній відповідності з чинним на той час Основним Законом і Регламентом Верховної Ради. Яскравий сонячний ранок 28 червня 1996 року став не тільки днем народження нової Конституції України, а й початком нового виміру демократії в Україні.

Думаю, не буде перебільшенням вважати, що з того дня Верховна Рада України склалася як парламент нової України. Ще багато треба зробити для удосконалення єдиного законодавчого органу держави, ще буде чимало суперечок на шляху утвердження парламентаризму в Україні, але поза сумнівом залишається той факт, що ідея парламентської демократії, її соціальна цінність **в існуючих суперечливих умовах розвитку нашого суспільства** необоротно заволодіває суспільною свідомістю.

Відтоді минув рік. І сьогодні, відзначаючи першу річницю знаменної дати в житті українського народу, було б, з моєї точки зору, цілком виправданим осягнути зроблене Верховною Радою задля реалізації, втілення в життя положень нової Конституції.

Події останніх років переконливо засвідчили державотворчу і стабілізуючу роль Верховної Ради України, що є особливо важливим у період становлення незалежної української держави. Верховна Рада, яка віддзеркалює соціальну структуру суспільства, а отже, його ключові суперечності, виконує роль поглинача соціальної напруженості, її своєрідного стабілізатора. Завдяки цьому Україна утримується в межах **еволюційної** трансформації в демократичну правову державу, уникаючи крайнощів — диктатури, авторитаризму, і, з другого боку, стихійних руйнівних вибухів, соціальних потрясінь. Саме конструктивна законодавча робота, в якій знімаються соціальні суперечності, була головним чинником, котрий визначав діяльність Верховної Ради України після прийняття нової Конституції.

Громадян, які нас слухають, я просив би сприймати як належне гостроту дискусій у сесійному залі. Це добре, що ми сваримося тут, відстоюючи ваші позиції. Гірше було б, якби сварилися на вулицях — тоді не можна було б вирішити жодного питання.

Ми працюємо відкрито, прозоро. Все, що робиться тут, — у вас на видноті. Ми нічого не можемо і не хочемо приховувати. Вважаємо, що вся система управління повинна бути відкрита для громадян. Тоді можна говорити про демократію, про реалізацію прав громадянина як суб'єкта і джерела влади.

З другого боку, той **потенціал розвитку**, що міститься в багатьох положеннях Основного Закону, зумовлював необхідність якнайшвидшого прийняття органічних законів, які випливають з його змісту. Насамперед це стосувалося законів щодо нових державних інститутів, передбачених Конституцією, а також внесення змін до законодавчих актів про наявні державні інститути.

Разом з тим критична соціально-економічна ситуація, в якій перебуває протягом кількох останніх років Україна, диктувала потребу в оперативному законодавчому регулюванні економічних та соціальних відносин. Не можна було стримувати і процес законодавчого забезпечення активної міжнародної діяльності України.

Усе це разом становило об'єктивні ***вихідні умови***, якими визначалися реальні можливості парламенту щодо реалізації положень Конституції України. На початку 1997 року Верховна Рада України схвалила Загальний план законодавчих робіт на 1997 рік, що передбачає розробку та прийняття близько 100 законів, необхідність яких обумовлено Конституцією України.

За час, що минув, з передбачених планом законів прийнято остаточно 17 законів; прийнято в першому або другому читанні 13 законопроектів; ще близько 20 законопроектів готуються до першого читання в комітетах Верховної Ради України.

Серед прийнятих законів — такі, як «Про Конституційний суд України», «Про місцеве самоврядування», «Про місцеві державні адміністрації», «Про Фонд державного майна України», «Про національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», «Про Рахункову палату», «Про звернення громадян», «Про відпустки», «Про амністію» і т. д.

Загалом за шосту й сьому сесії Верховна Рада України розглянула понад 700 різних питань, в тому числі прийняла 208 законів та 339 постанов.

Нині, мабуть, немає потреби заглиблюватись у парламентську статистику. Для цього ще буде нагода наприкінці поточної сесії. Та сьогодні ми маємо достатньо підстав, щоб зробити висновок: Верховна Рада України від сесії до сесії нарощує темп законодавчої роботи, її продуктивність постійно підвищується. Це — свідчення зростаючого професіоналізму нашого парламенту.

Розумію, можливо, не зовсім доречно в цей момент звертатися до виборців, але ж ми напередодні виборів, які відбудуться вже на початку 1998 року, і тому хочу сказати: важливою умовою стабільності законодавчої роботи є стабільність складу парламенту . Попри всі недоліки нашої роботи, попри несприйняття позицій того чи іншого депутата, хочу попросити виборців: критично ставтеся до всіх, хто працює в парламенті, але задля вашого ж блага постарайтеся, щоб більша частина депутатів нинішнього складу знову прийшла до парламенту. Це забезпечить стабільність, професіоналізм законодавчого органу.

Але ми були б необ'єктивними, якби навіть у святковий день не помічали істотних недоліків в організації законодавчого процесу. Ви їх добре знаєте. Це і брак необхідної послідовності й плановості в роботі парламенту, і великий відсоток непродуктивних витрат часу на розгляд питань, і недостатня наукова обгрунтованість та юридична якість актів, що приймаються, і майже повна неконтрольованість діяльності насамперед виконавчої влади з боку парламенту. Я неодноразово називав причини цих недоліків.

Ще древні казали: **«Важливо не те місце, яке ми займаємо, а той напрям, в якому ми рухаємось»**. Якщо оцінювати діяльність парламенту з такої точки зору, то ми можемо упевнено стверджувати, що Верховна Рада України цього скликання на місці не тупцювала, а наполегливо шукала шляхи і йшла в напрямку подолання згаданих недоліків, удосконалення організації своєї роботи. Насамперед мова йде про впровадження річного планування законодавчої діяльності і про більш довгострокове її планування, з наступним переходом до розробки і затвердження державних програм розвитку законодавства на період повноважень кожного нового скликання. Над цією проблемою тепер активно працюють Секретаріат та Інститут законодавства Верховної Ради України, відповідні комітети.

Те саме стосується раціоналізації законодавчого процесу з метою підвищення його продуктивності. Значно посилене аналітичне та інформаційне забезпечення законотворчої діяльності депутатів. Найближчим часом маємо затвердити нову структуру апарату Верховної Ради, виходячи з вимог Конституції України. Ведеться наполеглива робота над пакетом проектів законів так званого парламентського права, що повинні врегулювати на основі Конституції діяльність законодавчого органу.

У зв'язку з цим треба зазначити й таке. Серед різних причин, що зумовлюють згадані недоліки в роботі парламенту, слід згадати й таку, як **недосконалість ряду положень самої Конституції України**, які потребують змін. Можливо, хтось зауважить, що рано говорити про зміни до Конституції, прийнятої лише рік тому. Та справа в тому, що таку необхідність змін ми усвідомлювали ще на час прийняття Конституції, і це усвідомлення знайшло підтвердження практикою застосування окремих положень Основного Закону не лише в діяльності Верховної Ради, а й у діяльності інших владних структур. Не випадково у згаданому вище Загальному плані законодавчих робіт на 1997 рік передбачено підготовку у II кварталі проекту закону «Про внесення змін до Конституції України».

На цьому питанні вважаю за необхідне зупинитись окремо. Взагалі практику частих змін Конституції не можна вважати позитивною. До чого вона призводить — показує досвід внесення багатьох змін до Конституції 1978 року. Після таких змін остання фактично перестала діяти. Саме тому в Конституції України 1996 року передбачено досить складну процедуру перегляду положень Конституції. І все ж усі ми розуміємо, що навіть Основний Закон держави не буває незмінним, тим більше, якщо його зміст **є результатом політичного компромісу**, і мало того — компромісу нестійкого, досягнутого **на певний момент і за певних умов** політичними силами, котрі ще не організувались у стійкі політичні форми. Отже, постає принципове питання: як узгодити ці дві протилежні позиції, **якими підходами керуватися**? На мій погляд, суспільство не може не лише нормально розвиватись, а й навіть безболісно існувати в умовах постійної невизначеності державно-правових засад його життєдіяльності. Тому оптимальним, з моєї точки зору, був би такий підхід, в якому **динамізм змін названих державно-правових засад супроводжувався б чітким визначенням і погодженням з суспільною думкою мети таких змін**. Інакше кажучи, суспільство може терпіти певну нестабільність державно-правових інститутів, їхні зміни впродовж значного відрізку часу, але за умови, якщо воно знатиме, **заради чого робляться і куди спрямовуються такі зміни**.

Мені доводилось частково торкатися цієї проблеми 25 червня ц. р. у виступі на науково-практичній конференції, присвяченій питанням реалізації нової Конституції України. Думаю, що будь-які зміни до чинної Конституції ми повинні пропонувати **в порядку реалізації політики та концепцій певних реформ**. Зокрема, якщо говорити про внесення змін до Конституції України стосовно положень, які визначають організацію та діяльність держави, то вони мають випливати з **Загальної концепції державно-правової реформи та відповідних конкретних реформ: парламентської, адміністративної, судово-правової і муніципальної**.

З огляду на це Верховна Рада могла б розглянути (і повинна зробити це на поточній сесії) такий пакет змін до Конституції України, який зумовлюється **необхідністю удосконалення законодавчого процесу** та кореспондується з **концепцією парламентської реформи**. Тепер в Інституті законодавства Верховної Ради підготовлено проект Загальної концепції державно-правової реформи і розробляється концепція парламентської реформи.

Усе це я кажу не для того, щоб виправдати якесь імовірне відхилення від Конституції, недотримання її вимог. За рік, що минув, Верховна Рада жодним чином, в жодній комі не порушила Конституції України. Принаймні оцінки з цього приводу може давати Конституційний суд. І якщо відхилення, на його думку, траплялися, то зроблено це не навмисне, а можливо, через недосконалість самого вищого законодавчого акта. Виходячи саме з цього, і можна вести мову про необхідність внесення незначних коректив до тих чи інших норм Конституції.

Щодо внесення усіх інших змін до чинної Конституції, пропонованих і народними депутатами, і фахівцями та науковцями, то їх усі треба враховувати, опрацьовувати і, головне, **систематизувати**. Інакше буде те, що сталося з Конституцією 1978 року. Ми не можемо допускати повторення помилок, але ми можемо й зобов'язані застерегти від них наступний склад Верховної Ради України. Ми можемо й зобов'язані розробити і програму законодавчих робіт до 2002 року (що також передбачена Загальним планом законодавчих робіт на 1997 рік), і згаданий пакет законопроектів «парламентського права». Отже, створюючи плацдарм для наступного складу Верховної Ради, ми забезпечимо **послідовність** у реалізації Конституції України.

Але, дивлячись у майбутнє, ми не повинні забувати про справи сьогодення. На жаль, вони ще далекі від тих намірів, які ми заклали в норми Конституції України. Ми лише на початку шляху реалізації цих норм. І ще потрібні надзвичайні зусилля і парламенту, і Президента України, як глави держави, і уряду, і правоохоронних структур, і органів місцевого самоврядування, нарешті, кожного, хто вболіває за свій народ, свою державу, кожного свідомого громадянина України, — для того, щоб Конституція України жила і діяла повною мірою. Виконавши свою історичну місію — прийнявши Конституцію незалежної України, ми, народні депутати України нинішнього скликання, маємо взяти на себе і відповідальність за подальшу долю цієї Конституції, зробити усе від нас залежне, щоб, образно кажучи, народжений у цьому залі Основний Закон України швидко набрав сили і міцно сперся на твердий грунт прийнятих нами законів.

Цього вимагають від нас наші виборці, цього вимагає час.

Користуючись нагодою, хочу від щирого серця привітати усіх народних депутатів України, і в їх особі усіх виборців, усіх присутніх у цьому залі з першою річницею Конституції України, побажати усім вам нових успіхів у нелегкій, але відповідальній місії державотворення в ім'я добробуту і розквіту українського народу — громадян України усіх національностей. Зі святом вас !

Парламентська хроніка

У липні січень пом'янули

(Початок на 1-й стор.).

У ході дискусії з приводу другої статті законопроекту, де за Кабінетом міністрів закріплюється фінансування соціальної сфери, пріоритетних програм, депутати говорили про необхідність збільшення вартісної межі малозабезпеченості, пропонували певні джерела погашення заборгованості з заробітної плати, пенсій, у зв'язку з безробіттям тощо.

На початку ранкового засідання, коли було з'ясовано, що пленарне засідання сесії Верховної Ради не транслюється, депутати доручили Генеральній прокуратурі з'ясувати обставини, за яких державна телерадіокомпанія вдалася до порушення порядку висвітлення діяльності парламенту, і поінформувати законодавців про вжиті заходи. Було оприлюднено також заяву Комуністичної фракції про події, що відбулися протягом доби 28—29 червня. Зокрема, акти підпалення будинку ЦК КПУ комуністи розцінюють як акт вандалізму й помсти, за те, що ліві сили у демонстрації протесту висловились проти Президента України Леоніда Кучми.

На ранковому засіданні було також оголошено і проголосовано депутатські запити.

Підбиваючи підсумок бюджетного процесу після введення в дію Закону про Державний бюджет на 1997 рік, взяв слово Голова Верховної Ради України Олександр Мороз. Він проаналізував практику ухвалення бюджетів протягом останніх років і наголосив на тому, що вона хибна, бо кошторис держави приймався завжди за принципом: «Краще поганий, ніж ніякого». Спроба добитися реального проекту бюджету від Кабінету міністрів показала всі слабкі сторони цього процесу. Їх слід позбутися, щоб наступний бюджетний процес не перетворювався на політичний. Такий лейтмотив виступу Голови парламенту.

Після перерви Верховна Рада спробувала подолати вето Президента на Закон «Про заборону підняття тарифів на житлово-комунальні послуги». Однак дискусія нічого не дала. Голосів не вистачило. А тому сесія повернеться ще раз до розгляду цього питання після обідньої перерви.

Світлана МИРНА.
Володимир КОРОЛЮК.
Фото **Олександра КЛИМЕНКА.**

Урок бюджетного процесу- 97 треба добре засвоїти

Дев'ять питань з економічного блоку залишилось обговорити Верховній Раді до завершення нинішньої сесії,— поінформував присутніх на нараді голів комітетів, груп і фракцій Перший заступник Голови парламенту Олександр Ткаченко. Серед них питання, які необхідно розглянути для розробки проекту бюджету на наступний рік. На думку міністра фінансів України Ігоря Мітюкова, потрібно ухвалити зміни й доповнення до закону про податок на доходи фізичних осіб, а також прийняти закони про податок на нерухомість та про податок на нерухомість громадян. У такому разі Кабінет міністрів матиме змогу представити на розгляд парламенту проект бюджету-98 у середині вересня. На нараді представників фракцій, депутатських груп, парламентських комітетів обговорювалась також доцільність прийняття закону про введення в дію закону про бюджет-97, замість передбачуваної в такому разі постанови, а також наголошувалося на тому, що немає сенсу приймати бюджетну резолюцію. Депутати схильні формувати бюджет наступного року на основі закону «Про бюджетну систему». Йшлося про нагальну потребу заслухати звіти уряду про хід погашення заборгованості з зарплат і пенсій, а також про працевлаштування молоді.

Нараду провів Перший заступник Голови Верховної Ради Олександр Ткаченко.

Світлана ВІКТОРОВА.

Воістину, народ заслуговує чесну владу

(Початок на 1-й стор.).

Водночас, на думку Л.Кучми, в разі несплати заборгованості в зарплаті протягом шести місяців, до підприємств слід застосувати закон «Про банкрутство», а Пенсійний фонд, починаючи з наступного року і до кінця століття й тисячоліття, має бути таким, щоб пенсії довести до межі малозабезпеченості, а межу — до рівня 60 відсотків від середньої зарплати в народному господарстві. Мав рацію Леонід Кучма, коли нагадав присутнім, що влада має усвідомлювати: є народ і країна, а не просто населення і територія.

За регламентом урочистих зборів, окрім промови Президента, інших не передбачалося. Лише концерт.

В урочистостях відзначення першої річниці Конституції України взяли участь Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, перший віце-прем'єр в. о. Прем'єр-міністра Василь Дурдинець, екс-Президент України Леонід Кравчук, голова парламенту минулого скликання Іван Плющ, суддя Конституційного суду України Віталій Розенко, виконувач обов'язків голови Верховного суду України Володимир Стефанюк.

Вікторія СВІТЛАНОВА.

Коментар

Свист... проти кишенькового парламенту

Заява Президента України на урочистих зборах, присвячених першій річниці Конституції України, про те, що він не проти розглянути пропозиції про продовження повноважень Верховної Ради нинішнього скликання на один рік, супроводжувалася свистом. Це при тому, що публіка, запрошена на цей форум у Національну оперу, не має звички у такий неінтелігентний спосіб висловлювати свої почуття. Та, мабуть, намір Президента занадто вразив державних мужів. Адже і справді, в день річниці Конституції так нехтувати її саму негоже. Навіть Президентові. А він, до речі, закинув у своїй промові на зборах, що, мовляв, ніхто так не принижує Конституцію, як ті, що зараховують себе до її «батьків». І Президент, очевидно, — не виняток. На жаль. Бо, кажучи про можливість продовжити термін повноважень парламенту, Президент не виключає можливості порушення Основного Закону і хоче легалізувати це порушення шляхом одержання підтримки депутатів парламенту. Чи не для цього Президент влаштовує одна за одною наради з представниками депутатських груп і фракцій? Вони, особливо наближені, можуть стати провідниками процесу продовження повноважень і водночас заручниками волі Президента у процесі узурпації влади. Карт-бланш нинішньому парламентові автоматично означатиме повну й беззаперечну підпорядкованість законодавчого органу главі держави. Адже Президент або навіть Конституційний суд можуть оголосити парламент нелегітимним будь-якої потрібної миті. Передусім знову може бути застосовано постулат про те, що закон зворотної сили не має, бо стаття 58 Конституції України проголошує таку норму: «Закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи». Тож виборці, котрі обирали народних депутатів України, можуть поставити питання про те, що обирали своїх депутатів на чотири роки, і не дати згоди на продовження терміну їхніх повноважень. Бо в Конституції, зокрема, записано, що чотириста п'ятдесят народних депутатів України обираються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування строком на чотири роки. Змінилися, порівняно з попереднім законом про вибори, і вимоги Конституції щодо осіб, котрі можуть бути обрані народними депутатами України. А крім того, стаття 77 Основного Закону вказує: «Чергові вибори до Верховної Ради України відбуваються в останню неділю березня четвертого року повноважень Верховної Ради України». А в перехідних положеннях навіть чітко названо місяць виборів: «Чергові вибори до Верховної Ради України проводяться у березні 1998 року». Ніде в Конституції немає норми про продовження повноважень парламенту, вона передбачає тільки позачергові вибори. Їх призначає Президент України. Позачергові вибори проводять «у період шістдесяти днів з дня опублікування рішення про дострокове припинення повноважень Верховної Ради України». Єдиний випадок, за якого Президент може припинити повноваження парламенту, — це «якщо протягом тридцяти днів однієї чергової сесії пленарні засідання не можуть розпочатися». Отже, Конституція ніяк не передбачає автоматичне продовження повноважень парламенту.

Щоправда, стаття 156 проголошує, що законопроект про внесення змін до розділу І «Загальні засади», розділу III «Вибори. Референдум» і розділу XIII «Внесення змін до Конституції України» подається до Верховної Ради України Президентом України або не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України, і, за умови його прийняття, не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України, затверджується всеукраїнським референдумом, який призначається Президентом України». Це і є шлях, яким можуть піти Президент і дві третини тих депутатів, котрі не бажають йти на вибори, але хочуть залишатися при владі. Однак саме продовження терміну повноважень народних депутатів України нинішнього скликання — це не що інше, як обмеження прав і свобод громадянина обирати і бути обраним. Стаття 157 передбачає, що Конституція не може бути змінена, якщо зміни передбачають скасування чи обмеження прав і свобод людини і громадянина. А її стаття 38 саме і твердить про право громадян «вільно обирати і бути обраним до органів державної влади та органів місцевого самоврядування». Тож якщо й виносити на референдум запитання, то воно передусім має стосуватися права громадян «вільно обирати і бути обраним», а вже потім продовження повноважень нинішнього законодавчого органу. По-перше, нема гарантії, що виборці відмовляться від такого права на рік; а по-друге, нема гарантії, що вони взагалі підтримають рішення про продовження повноважень нинішнього парламенту. Саме через те, що це порушення прав самих виборців, а ще більше через те, що пропагандистська машина, недалекоглядно заведена на дискредитацію парламенту, вже зробила свою справу, прищепивши виборцеві досить негативне ставлення до законодавчого органу. Тому загравальне запитання про долю парламенту, за умови очікування від виборців позитивного результату, може дати зовсім протилежний ефект. Утім, реалізація погроз Президента (на тих же урочистих зборах) розпуску парламенту в разі неприйняття бюджету-98 до нового року у грудні може призвести до бажаного ефекту. Уявімо, що виборці наперекір Президентові підтримають парламент буквально напередодні наступних виборів у березні 1998 року. Тоді логічною видаватиметься відставка самого Президента, бо електорат не підтримає дострокове припинення повноважень парламенту. Та навряд чи глава держави так ризикуватиме за майже півтора року до президентських виборів. Мабуть, на переконання аналітиків команди глави держави, багато доцільніше нині продовжити термін повноважень діючого законодавчого органу, щоб мати його за кишеньковий до кінця свого терміну повноважень, ніж шляхом виборів дати змогу прийти до законодавчої влади силі, котра може порушувати питання про імпічмент Президентові. Тоді президентські вибори-99 не принесуть Леонідові Кучмі успіху. А якщо протягом додаткового року діятиме парламент, котрий пішов на «джентльменську» угоду з Президентом, то в останнього завжди залишатиметься можливість списувати огріхи правління на не здатний вивести країну з кризи шляхом законодавства парламент. І шанси народних обранців нинішнього скликання втрапити знову в парламентське крісло буде зведено до нуля. Якщо цього прагнуть народні депутати, то вони можуть підтримати ідею продовження своїх повноважень... Тоді вже не допоможе ніяка, нова чи стара, виборча система, сподівання на яку плекають народні обранці.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Думки з приводу

Ось що стосовно пролонгації депутатських повноважень говорять самі народні обранці

Олександр МОРОЗ, Голова Верховної Ради України:

— У своєму виступі Президент України майже половину часу присвятив критиці роботи Верховної Ради. Тому досить нелогічно виглядає його пропозиція продовжити повноваження законодавчого органу нинішнього скликання. Так, нині працюємо ефективно і вважаю за головне прийняти розумний і виважений новий виборчий закон. Він має забезпечити вибори за один тур. Це не обходитиметься державі так дорого, як раніше. На вибори треба йти.

Володимир ТКАЧЕНКО, фракція «Соціальний ринковий вибір»:

— Ми маємо визначитися, бо Президент дезорганізував людей своєю пропозицією не проводити вибори, як цього вимагає Конституція. Я переконаний, що ми не повинні порушувати Основного Закону. Якщо ми проігноруємо його нині, то завтра ним нехтуватимуть усі. Тому пропозиція про продовження терміну повноважень народних депутатів нинішнього скликання є неприйнятна.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про звіт про роботу Національного банку України, баланс його діяльності і зведений баланс банківської системи та розподіл прибутку Національного банку України за 1995 рік

Відповідно до статті 20 Закону України «Про банки і банківську діяльність» Верховна Рада України **постановляє**:

1. Взяти до відома звіт Національного банку України про роботу за 1995 рік, баланс його діяльності з валютою балансу 1 007 133 млрд. крб. і зведений баланс банківської системи України за 1995 рік (додається).

2. Затвердити розподіл прибутку Національного банку України за 1995 рік (додається).

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м. Київ, 19 червня 1997 року
№ 376/97-ВР

Додається
до Постанови № 376/97-ВР
від 19 червня 1997 року

ЗВЕДЕНИЙ БАЛАНС БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ за 1995 рік

(млрд. укр. крб.)

АКТИВИ	СУМА	ПАСИВИ	СУМА
Грошові кошти	**22782**	**Гроші в обігу**	**282177**
Грошові кошти	19983	**Зовнішні пасиви**	**956286**
Дорогоцінні метали	2798	Іноземна валюта	956286
Зовнішні активи	**959272**	**Зобов'язання перед банками**	**126087**
Валютні кошти	834345	Кошти на коррахунках комерційних банків	90395
Кредити, надані Мінфіну в іноземній валюті	124927	Кредити, отримані від НБУ, інших КБ і філій банків країн колишнього СРСР	35692
Вимоги до банків	**137142**	**Депозити Уряду**	**12423**
Кошти на коррахунках комерційних банків	80977	**Кошти пенсійного фонду**	**12981**
Кредити, надані комерційними банками і філіями банків країн колишнього СРСР іншим банкам	21325	**Кошти суб'єктів господарювання**	**263583**
Кредити, надані комерційним банкам	34840	Кошти на рахунках суб'єктів господарювання	174571
Вимоги до Уряду	**314380**	Депозитні рахунки підприємств та вклади громадян	89012
Кредити, надані Мінфіну	301457	**Інші пасиви**	**771490**
Внутрішній державний борг	12923	Статутний фонд	55182
Вимоги до суб'єктів господарювання	**335078**	Резервний фонд	6728
Кредити, надані підприємствам, організаціям, громадянам	302869	Інші фонди	130436
Кошти, вкладені в спільну господарську діяльність	689	Фонд створення валютних резервів	4754
Вкладення в цінні папери	31520	Прибуток	137413
Інші активи	**656374**	Кошти в розрахунках	42
Основні фонди	59161	Інші пасиви	436935
Відвернені кошти за рахунок прибутку	134516		
Інші активи	462697		
Усього активів	**2425028**	**Усього пасивів**	**2425028**

Додається
до Постанови № 376/97-ВР
від 19 червня 1997 року

Баланс Національного банку України за 1995 рік

(млрд. укр.крб.)

АКТИВИ	СУМА	ПАСИВИ	СУМА
Зовнішні активи	**392402**	**Зовнішні пасиви**	**514873**
Дорогоцінні метали	2797	Іноземна валюта	514873
Іноземна валюта	389605	**Гроші в обігу**	**282177**
Вимоги до Уряду	**439306**	**Депозити Уряду**	**8674**
Кредити, надані Мінфіну	426383	Депозити Уряду	8505
Внутрішній державний борг	12923	Кошти пенсійного фонду	169
Кредити, надані комерційним банкам	**34839**	**Розрахунки з кредитними установами**	**72418**
Інші активи	**140585**	Кошти на коррахунках комерційних банків	72418
Грошові кошти	886	**Інші пасиви**	**128991**
Основні фонди	17293	Кошти на рахунках суб'єктів господарювання	1687
Відвернені кошти за рахунок прибутку	14083	Статутний фонд	502
Інші активи	108323	Резервний фонд	502
		Інші фонди	22748
		Фонд створення валютних резервів	4754
		Прибуток	14083
		Інші пасиви	84715
Усього активів	**1007133**	**Усього пасивів**	**1007133**

Додається
до Постанови № 376/97-ВР
від 19 червня 1997 року

Розподіл прибутку Національного банку України за 1995 рік

(млрд. укр.крб.)

НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ	СУМА
1. Фінансування будівництва потужностей по виготовленню та збереженню національної валюти, об'єктів банківської інфраструктури	9815
2. Фінансування витрат по технічному переоснащенню платіжної системи, системи захисту, придбанню банківського обладнання, інвентаря і спецтранспорту	1585,5
3. Поповнення Резервного фонду банку	300
4. Відрахування Міністерству фінансів	301
5. Витрати на підвищення кваліфікації кадрів та утримання навчальних закладів	236
6. Фінансування заходів по соціальному захисту працівників системи	1066
7. Інші витрати	779,9
Усього	**14083,4**

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про звіт про роботу Національного банку України, баланс його діяльності і зведений баланс банківської системи та розподіл прибутку Національного банку України за 1996 рік

Відповідно до статті 20 Закону України «Про банки і банківську діяльність» Верховна Рада України **постановляє**:

1. Взяти до відома звіт Національного банку України про роботу за 1996 рік, баланс його діяльності з валютою балансу 18 670 млн. гривень і зведений баланс банківської системи України з валютою балансу 37 366 млн. гривень (додаються).

2. Затвердити розподіл прибутку Національного банку України за 1996 рік у сумі 302,5 млн. гривень (додається).

3. Національному банку України разом з Кабінетом Міністрів України до 1 вересня 1997 року внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про Державний бюджетний банк України разом із проектом плану організаційних, кадрових, фінансових, матеріально-технічних, інформаційних заходів для введення Закону в дію.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м. Київ, 19 червня 1997 року
377/97-ВР

Додається
до Постанови № 377/97-ВР
від 19 червня 1997 року

Баланс Національного банку України за 1996 рік

(млн. грн.)

АКТИВИ	СУМА	ПАСИВИ	СУМА
Зовнішні активи	**9958**	**Валютні пасиви**	**12162**
Дорогоцінні метали	100	Іноземна валюта	12162
Іноземна валюта	9858	**Гроші в обігу**	**4259**
Вимоги до уряду	**6211**	**Депозити уряду**	**170**
Кредити, надані Мінфіну в національній валюті	3439	**Розрахунки з кредитними установами**	**639**
Кредити, надані Мінфіну в іноземній валюті	2236	Кошти на коррахунках комерційних банків	639
Внутрішній державний борг	129	**Кошти на рахунках суб'єктів господарювання**	**17**
Вкладення в цінні папери	407	**Статутний фонд**	**5**
Вимоги до банків	**474**	**Резервний фонд**	**5**
Кредити, надані комерційним банкам	474	**Спеціальні фонди**	**480**
Грошові кошти	**16**	**Запозичені кошти для здійснення розрахунків за зовнішнім боргом**	**480**
Основні фонди	**351**	**Фонд створення валютних резервів**	**10**
Кошти, направлені на купівлю валюти в офіційний валютний резерв НБУ	**1153**	**Прибуток**	**303**
Відвернені кошти за рахунок прибутку	**303**	**Інші пасиви**	**140**
Інші активи	**204**		
Усього активів	**18670**	**Усього пасивів**	**18670**

Додається
до Постанови № 377/97-ВР
від 19 червня 1997 року

Зведений баланс банківської системи України за 1996 рік

(млн. грн.)

АКТИВИ	СУМА	ПАСИВИ	СУМА
Грошові кошти	**318**	**Гроші в обігу**	**4259**
Грошові кошти	218	**Валютні пасиви**	**15251**
Дорогоцінні метали	100	Іноземна валюта	15251
Валютні кошти	**13363**	**Депозити Уряду**	**740**
Іноземна валюта	13363	Депозити Уряду	653
Вимоги до уряду	**6981**	Кошти пенсійного фонду	87
Кредити, надані Мінфіну у національній валюті	3439	**Зобов'язання перед банками**	**4004**
Кредити, надані Мінфіну в іноземній валюті	2236	Кошти на коррахунках комерційних банків	743
Внутрішній державний борг	129	Кредити, отримані від Національного банку та інших комерційних банків	3261
Вкладення в цінні папери	1177	**Кошти суб'єктів господарювання**	**5341**
Вимоги до банків	**4007**	Кошти на рахунках суб'єктів господарювання	3206
Кошти на коррахунках комерційних банків	655	Депозитні рахунки підприємств, організацій та громадян	2135
Кредити, надані комерційними банками	2878	**Інші пасиви**	**7771**
Кредити, надані НБУ комерційним банкам	474	Статутний фонд	1106
Вимоги до суб'єктів господарювання	**5643**	Резервний фонд	105
Кредити, надані підприємствам, організаціям та громадянам	5452	Інші фонди	2476
Кошти, вкладені в спільну господарську діяльність	18	Кошти в розрахунках	2
Вкладення в цінні папери	173	Фонд створення валютних резервів	10
Інші активи	**7054**	Прибуток	1414
Основні фонди	1784	Інші пасиви	2658
Відвернені кошти за рахунок прибутку	1414		
Інші активи	3856		
Усього активів	**37366**	**Усього пасивів**	**37366**

Додається
до Постанови № 377/97-ВР
від 19 червня 1997 року

Розподіл прибутку Національного банку України за 1996 рік

(млн. грн.)

НАПРЯМИ	СУМА
1. Фінансування будівництва потужностей по виготовленню та збереженню національної валюти, об'єктів банківської інфраструктури	197,9
2. Фінансування витрат по технічному переоснащенню платіжної системи, системи захисту, придбанню банківського обладнання, інвентаря і спецтранспорту	28,8
3. Заходи щодо соціального захисту працівників системи	28,9
4. Перераховано Міністерству фінансів: з них 0,5 млн. грн. використано на благочинну діяльність	22,8*
5. Витрати на підвищення кваліфікації кадрів та утримання навчальних закладів	5,4
6. Фінансування операції з монетарними металами по забезпеченню укріплення стабільності і купівельної спроможності національної валюти	10
7. Інші витрати	8,7
Усього	**302,5**

***) Сплачено протягом року**

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести зміну до частини шостої статті 38 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» (Відомості Верховної Ради України, 1994р., №27, ст.218; 1997р., №6, ст.49), виклавши її в такій редакції:

«У порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, посадові особи державної санітарно-епідеміологічної служби, які безпосередньо здійснюють перевірки об`єктів нагляду, забезпечуються проїзними квитками на проїзд відповідними видами транспорту міського, приміського і місцевого сполучення (крім таксі) або за їх бажанням отримують грошову компенсацію вартості проїзду при виконанні службових обов`язків. Під час службових відряджень вони мають право на позачергове придбання проїзних документів на всі види транспорту і розміщення в готелях».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л.КУЧМА.

м. Київ, 11 червня 1997 року.
№331/97-ВР

Регіон: політичний спектр

ХТО НАРОЩУЄ ПАРТІЙНІ М'ЯЗИ І ХТО ДЕМОНСТРУЄ ЇХ

1. Край не просто «рожевий», а «червоний»...

Якось один пенсіонер, згадуючи про минуле, про партійне лідерство, несподівано перефразував Кобзаря: «Було колись — пам'ятаєм, ревіли гармати, було колись — комуністи вміли воювати...» Що було, то було. Тепер люди по-різному згадують про період нашої історії, який завершився врешті-решт народженням нової, суверенної України.

Нині у нас, так би мовити, період багатопартійності. Як у тепле море кинулися люди в різні партії та громадські організації, прагнучи зробити щось корисне для країни. Ця наполегливість спочатку давала якесь уявлення про користь свого внеску в політичне життя Херсонщини. Але перший етап швидко минув. Партії та партійки стали розпадатися на «підпартії» та на «партії-близнюки».

На Херсонщині нині налічується 15 партійних організацій з тих понад сорока партій, що створено на терені нашої держави. Динаміка партійного життя досить складна, швидко змінюється, але більше на внутрішньому, так би мовити — домашньому, рівні. Ще не так давно безперечне кількісне лідерство мали комуністи: в їхній обласній парторганізації було понад 5 тисяч членів, при надто помітній, правда, ваді: середній вік комуністів перевищував 70 років. Ця ж ознака притаманна й Соціалістичній партії, яка мала у своїх лавах тисячу членів. Якщо додати до КПУ та СоцПУ ще Селянську партію (вона була заснована на Херсонщині, її очолив наш земляк С. Довгань), то стає зрозуміло, що ліве крило у південній області переважає над політичними суперниками, намагається традиційно лідирувати в політичному житті.

СелПУ сьогодні — це 5 тисяч членів, серед яких чимало молодих здібних селян, об'єднаних, до того ж, в однорідних виробничих структурах. Проте аналітики вказують і на помітний недолік: розпорошеність складу партії по далеких селах, відсутність концентрації сил в обласному центрі, де, як правило, найбільше заявляють про свій імідж політичні сили. За тривалий час «селяни» лише один раз змогли зібратися на мітинг у Херсоні, коли на автобусах прибули делегації від районних організацій Селянської партії. Нескладні підрахунки показують, що в даному разі партійний максимум — по сорок членів партії від 18 районів та ще якась дещиця від обласного центру — усього з півтисячі чоловік активних штиків. А решта? Доводилося чути від «селян», що прийом до партії здійснювався просто: хочеш мати в господарстві більш-менш нормальну посаду — матимеш. Але для цього треба вступити до СелПУ. Така інформація надходила не тільки з Бериславського району, де організатор і лідер партії С. Довгань був свого часу представником Президента. Певний тиск на селян, їх залежність від волі місцевих керівників — це, на наш погляд, ще одна вада названої партійної організації, що не може не вплинути на рівень активності рядового члена.

Отже, зробимо перший висновок. Ліве крило (згадані три партії) є чималою політичною силою в регіоні. Пригадаймо: саме вони на минулих виборах провели до Верховної Ради шістьох комуністів, одного соціаліста та одного представника від СелПУ. Якщо врахувати той факт, що шість мандатів було завойовано з десяти, то напрошується безперечна думка: наш південь не просто «рожевий», а ближче до «червоного» кольору. Тим більше, що в обласному центрі ліві часто проводять гучні мітинги, святкові демонстрації, різні заходи, до яких народ звик за останні 70 років. Важливо й те, що ліві мають свої фракції як в обласній, так і в міській радах, що чимало «перефарбованих» комуністів посідає ключові посади в районах, що організації КПУ та СоцПУ створено майже в кожному районі Херсонщини. Не виключено, що в наступних виборах рожевочервоні виступатимуть єдиним фронтом і матимуть певний успіх. Щоправда, широких публічних заяв для громадськості про свою стратегію і тактику на виборах ліві поки що не зробили. Може, очікують зручного моменту — так би мовити, «революційної ситуації».

2. Агітація без тиску

Здається, ліві партії домінували до того часу, доки на політичну арену не вийшла нова сила — Аграрна партія України. До неї представники села входять без тиску, без вагань, добровільно. Не останню роль відіграє в цьому безпосереднє спілкування жителів районів з керівниками Аграрної партії — представниками обкому та ЦК, до складу яких у Херсоні входить голова обласної держадміністрації Ю. Карасик. Юрій Михайлович агітує не порожніми закликами, а конкретною програмою виходу з кризи сільської економіки. В далеких селах окремих «позапартійних» районів, таких, як Горностаївський, заяви про вступ до названої партії, траплялося, подавали за один вечір по 18—20 чоловік. Певно, люди нудьгують за тим, щоб мати якусь реальну мету, щоб комусь повірити, щоб в особі практичної людини побачити лідера. Такого лідера, котрий не був би «порожньою» постаттю на політичному тлі, а знав, заради чого треба працювати. Чисельність «аграрників», так би мовити, нового набору поки що в межах області точно невідома. Однак є підстави припустити, що партія Ю. Карасика незабаром може стати однією з провідних організацій нашого краю і намагатиметься «перетягнути ковдру» на себе з більш сильних суперників. Деякі оглядачі у зв'язку з цим вважають, що саме нові аграрії стали причиною того, що зменшилася чисельність КПУ. Так це чи ні, час покаже. Один політик сказав: «Простіше простого дізнатися про майбутнє. Треба просто почекати».

3. Чи прислухатиметься влада до Руху?

Деякі особливості спостерігаються і на правому крилі політичного спектру. Обласна організація УНА-УНСО, котра налічувала близько 40 членів, вже не функціонує у зв'язку зі скасуванням її реєстрації в Мін'юсті України, а також із тим, що її лідер П. Смирнов вскочив у халепу. Правоохоронці затримали його з вибухівкою, яку він, за його твердженням, хотів здати до райвідділу міліції. Суд розбирався з цією неординарною подією (вона й досі є предметом здогадок і припущень) і виніс вирок, не пов'язаний з позбавленням волі, хоча в пресі лівих лунали вимоги «засудити злочинця», як це було у далекі тридцяті роки.

Понад 20 членів мала інша організація — КУН, очолювана Миколою Рідкуном — отим самим, що за часів тоталітарного режиму встановив жовто-блакитний прапор на брамі старої фортеці Херсона. Після утвердження цього прапора як державного керівництво обласного управління СБУ передало колись крамольний стяг до Херсонського коша українських козаків на зберігання, де курінним отаманом був саме М. Рідкун. Нещодавно в керівництві КУНу сталися зміни: цю організацію в області очолив пан Онуферко з Берислава. Перенесення штабу з обласного центру в район спричинило втрату колишньої активності КУНу. Тепер тут налічується лише 60 членів.

Майже стільки ж чоловік стало членами ще однієї обласної організації — Державна самостійність України (ДСУ), однак крім лідера партії В. Дубаневича, який постійно бере участь у подіях партійно-політичного характеру, інших активістів не помічено. Мимоволі згадується яскраво описаний геніальним нащадком гетьмана українського козацтва М. Гоголем «мертвий» принцип занесення до офіційного списку живих душ. Чи, може, ця організація законспірована?

До правого центру тяжіють УРП, ДемПУ, ХДПУ та РХП. Тут зустрічаємося з деякою дифузією як членів партії, так і ватажків. Помітно орієнтування на столицю: там розпадається керівний актив — в області теж починається «перебудова». Пішов пан Горинь з УРП — оновився склад і в обласній організації. З партії вийшов відомий археолог, кандидат історичних наук М. Олешковський. До речі, він і очолив новостворений осередок Республіканської християнської партії, де записано 30 осіб.

До центру, за власними висловами керівників, тяжіють НРУ, ЛПУ, ПЗУ. Певно, сюди ж прямує і нова Аграрна партія, про яку вже розповідалося. Час помітно «скоригував» діяльність Народного Руху України. На початку це була досить потужна багатопартійна сила, до якої уважно прислухалася місцева влада. Варто згадати бурхливі події минулих років, щоб пересвідчитися в цьому. А як став НРУ партією, то з нього вийшло чимало активних членів. Що б там не казали нинішні керманичі Руху, півтисячі членів партії сьогодні — це не ті тисячі активних «рухівців», про яких знали в кожному районі міста й області і яких, наче вогню, боялися представники номенклатурної верхівки Херсонщини. Шкода, що пригасла така потужна сила, якою колись був Рух. Але, видно з усього, є ще порох у порохівницях цієї масової організації, не втрачено кращі традиції, не розвіяв ентузіазм окремих лідерів. Обласна організація НРУ нині виступає з серйозними ініціативами, влаштовує мітинги, видає свою газету «Наш край», хоча це видання й зазнає фінансової скрути. Керівництво НРУ прагне об'єднати людей навколо себе, не відштовхує інші сили, інші впливові політичні організації. Але ці зусилля не завжди приносять успіх. Схоже, що до НРУ тяжіють або малочисельні організації, або ж новостворені, які не мають ваги серед політичних сил, не набули досвіду політичної боротьби.

Одна з обнадійливих спроб поправити становище зроблена нещодавно. Спрямовуючи увагу на майбутні вибори 1998 року, Херсонська крайова організація НРУ створила так зване політичне об'єднання «Рух за народ, за Україну!». Крім самого НРУ, до об'єднання ввійшла ХДПУ, має намір після реєстрації ввійти РХП, решта — громадські організації: товариство «Просвіта», Херсонський кіш українського козацтва, Союз українок, а також створена в березні цього року Студентська спілка, Спілка ветеранів другої світової війни та ще кілька організацій. Як правило, вони не можуть похвалитися чисельністю своїх лав. Винятком можуть бути хіба що «Просвіта» (близько 1000 членів) та кіш українських козаків (понад 500 чоловік). Названі організації мають певний політичний досвід виживання.

участі у виборах, можуть повести за собою чимало людей на майбутніх виборах. Хто знає, може, через деякий час нинішня влада, як і попередня, почне прислухатися до пропозицій НРУ. В усякому разі, «рухівці» до цього прагнуть, не бояться втручатися в проблеми регіону.

4. Рейтинг «зелених» високий

Окремою структурою, в центрі, стоїть Партія зелених. Очолює її кандидат хімічних наук, старший науковий співробітник технічного університету, досвідчений еколог, що знає проблеми не лише з книжок, Г. Романенко. На мітинги, інші масові заходи «зелені» не дуже рвуться. Вони обрали інший шлях: кваліфіковано ставлять перед керівництвом області екологічні питання. Не без їхньої участі формується громадська думка щодо збереження курортної зони Чорноморського узбережжя, особливо скадовської, дотримання екологічних вимог у господарствах, що займаються вирощуванням рису, чистоти води в області, насамперед Дніпра. І хоча організація налічує всього 326 чоловік, рейтинг її високий. Керівництво ПЗУ не робить ніяких заяв щодо участі в наступних виборах, поки що і невідомо, чи будуть представники цієї партії балотуватися. Зате інші, так би мовити, нарощують м'язи, щоб під час виборчої кампанії скласти конкуренцію традиційним політичним силам. Насамперед мова йде про лібералів, які вже мають у своїх лавах понад 1000 членів, видають прес-реліз про свою роботу, обнародували наміри, створили молодіжну організацію на кшталт рухівської — «Молоді ліберали».

Як бачимо, не всі політичні партії змогли відвоювати «місце під сонцем», заявити про себе, стати належністю свідомості сучасників у регіоні. Однак усі вони не відмовилися від спроби взяти певний рубіж на майбутніх виборах. Регіональні організації помітно копіюють програми, включаючи й економічні, центральних органів у столиці, правда, з невеличкими варіаціями в той чи інший бік. Якщо ліві, то йдеться про забезпечення належного рівня регулювання економіки державними структурами, якщо праві чи центристи — орієнтиром агітації служить заклик до ринкових реформ, приватизації, надання землі справжнім господарям, можливість продажу її тощо.

Втім, майбутні виборці навряд чи дуже вникають в економічні концепції партій. Вони здебільшого орієнтуються на зовнішні форми їхньої діяльності, партій, на їх здатність влаштувати якусь масову акцію, втрутитися в конфліктну ситуацію, викрити конкретного казнокрада, а якщо відверто — на можливість одержати якийсь матеріальний «сюрприз» від організаторів кампанії. Оскільки протягом багатьох років цю тактику опановує все більше партій, то боротьба на виборах очікується гострою, незважаючи на певну розпорошеність партійних сил. Іншими словами, аналітики вважають, що замість справжнього єднання у цей вирішальний час становлення нашої держави на перший план вийде міжпартійна боротьба за власні інтереси.

Як не згадати тут про ментальність українців? Де один українець — там козак, де два — чумацька валка, три — три полковники, чотири гетьмани і один кошовий. Жарти, звичайно. Але жартувати не хочеться.

Август ВІРЛИЧ,

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсонська область.

Верховна Рада України: сьома сесія
Хроніка законотворення

24 червня зареєструвалися 330 народних депутатів, і Верховна Рада приступила до питань порядку денного.

Першим народні депутати обговорили лист Президента України стосовно прийнятого Верховною Радою Закону України «Про місцеві державні адміністрації». Свого часу на цей закон Президент наклав вето, яке було подолано 302 голосами при таємному голосуванні, що, на думку Президента, суперечить Регламенту. Народні депутати всебічно проаналізували колізію і, оскільки Конституційної норми щодо обов'язкового поіменного голосування в таких випадках немає, скористалися правом на ед-хок, відмінивши на одне голосування пункт 4 статті 6.10.2 Регламенту щодо поіменного голосування. За це проголосували 304 депутати. А за закон у цілому проголосували 307 народних депутатів. Вето Президента подолано.

Після цього Верховна Рада приступила до постатейного другого читання проекту закону України про Державний бюджет України на 1997 рік. Доповідав голова Комітету з питань бюджету Микола Азаров. Питання розглядалося за участі уряду на чолі з виконуючим обов'язки Прем'єр-міністра Василем Дурдинцем. Кожна стаття, кожна позиція, кожна цифра законопроекту аналізувалися всебічно.

* * *

25 червня пізно ввечері Верховна Рада завершила розгляд у другому читанні проекту закону України про Державний бюджет на 1997 рік. Це була виснажлива і складна розмова, оскільки народним депутатам належало зробити (і вони зробили) максимально можливе для вдосконалення цього непереконливого у статтях доходів і видатків законопроекту, поданого Кабінетом Міністрів з невиправданою до того ж затримкою. Узявши слово відразу після прийняття законопроекту в другому читанні, Голова Верховної Ради Олександр Мороз виклав ряд міркувань щодо пов'язаних з ним проблем.

Розуміючи всі вади законопроекту і зробивши у ході постатейного читання максимально можливе для поліпшення статей бюджету, особливо соціально-економічної і духовної сфер, він застеріг від політичних спекуляцій тих народних депутатів, які майже не працювали над законом і таким чином вирішили зняти з себе відповідальність за його прийняття. — Всі ми відповідальні за бюджет, але ті, хто сховався від роботи над ним, несуть відповідальність мінусову, оскільки вони не справдили сподівань своїх виборців, не боролися за них. Я хотів би, щоб люди знали про це і на виборах не довіряли демагогам відстоювати їхні інтереси, бо треба вміти боротися за інтереси своїх виборців.

Голова Верховної Ради зробив докір і урядовцям, які впродовж півроку зволікали з поданням бюджету на друге читання, але й сьогодні з їх уст звучить, що немовби Верховна Рада винна в несвоєчасному прийнятті бюджету. Ми і в Комітеті з питань бюджету, і сьогодні тут, у годину важкого діалогу зробили все можливе, щоб привести хоч до якогось ладу ощі недосконалі статті, щоб можна було їх в балансі показати і застосувати на практиці. Тому я хотів би, щоб і спекуляцій з цього боку припинилися.

Ми розуміємо, що й далі дехто буде дискредитувати і норми бюджетної процедури, і сам Закон про бюджет. Але до 1 липня бюджет має бути прийнятий, аби не допустити, щоб із бюджетними ресурсами держави дехто робив усе, що йому заманеться. Як це робилося досі, про що повідомив Верховній Раді, та й усім людям, голова Рахункової палати.

Ці тези виступу Голови Верховної Ради справили свій вплив. Протягом цілого робочого дня Спеціальна узгоджувальна комісія на чолі із заступником Голови Верховної Ради Віктором Мусіякою готувала проект до третього читання, яке розпочнеться вранці 27 червня.

А 26 червня перед ранковим засіданням відбулося голосування кандидатур на посади судді Конституційного суду України та суддів обласних, районних, міських і районних у містах судів України безстроково. Як повідомив голова Лічильної комісії Михайло Сирота, сесія не обрала суддю Конституційного суду (кандидат на посаду Корнієнко М. І. набрав 210 голосів при потребі 226). Не обрано деяких інших претендентів на посаду судді, а в основному сесія підтримала переважну більшість кандидатур. Підсумки голосування буде опубліковано в місцевій пресі.

Сесія після досить гострої дискусії відправила на доопрацювання розглянутий у третьому читанні проект постанови про основні напрями бюджетної політики на 1998-1999 роки (Бюджетну резолюцію). Прийнято Закон про внесення змін до закону «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності». Проект Закону про збір на обов'язкове соціальне страхування після узгодження позицій розробників і опонентів було ухвалено в цілому. Прийнято і Закон України про збір на обов'язкове соціальне страхування.

У другому читанні й у цілому Верховна Рада прийняла Закон про амністію з нагоди річниці Конституції України, за яким має бути звільнено від покарання близько 90 тисяч громадян, в тому числі майже 21 тисяча засуджених за злочини, що не є тяжкими. Амністії підлягають неповнолітні, жінки, які мають дітей віком до 16-ти років або дітей-інвалідів, вагітні, чоловіки віком понад 55 років та жінки віком понад 50 років, ветерани війни, інваліди першої та другої груп, учасники ліквідації та потерпілі від Чорнобильської катастрофи, деякі інші. Амністія не поширюється на особливо небезпечних злочинців, рецидивістів, осіб, що порушують режим та здатних на інші небезпечні для оточуючих вчинки. Закон набирає чинності з дня його опублікування.

* * *

Розглядом проекту закону про Державний бюджет України на 1997 рік в третьому, заключному читанні розпочала Верховна Рада України пленарний день 27 червня.

Але й тепер практично узгоджені позиції, формулювання і цифри викликали різнобій думок, сумніви, нові аргументи і пропозиції. І все ж одна по одній долалися сходинки до остаточного прийняття бюджету. 229 народних депутатів проголосували за це.

Верховна Рада затвердила Державний бюджет України на 1997 рік по доходах у сумі 22.418.813,5 тис. гривень і по видатках — 28.122.934,5 тис. гривень. Дефіцит бюджету буде покриватися тільки на беземісійній основі. На вимогу 231 депутата, з 13 мільйонів до 20 збільшено виділення коштів на погашення відсотків по довгострокових кредитах, наданих для будівництва житла молодих сімей. На забезпечення виробництва зернозбиральних «народних» комбайнів виділено 20 мільйонів гривень, за що проголосували 303 народних депутати. 10 мільйонів гривень депутати знайшли можливість виділити на будівництво житла для прикордонників. Виділено кошти на підготовку молодіжного комплексу «Артек» для оздоровлення дітей, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

У першому читанні прийнято Закон України «Про введення в дію Закону «Про Державний бюджет України на 1997 рік».

Потім відбулося спеціальне засідання Верховної Ради України з нагоди першої річниці Конституції України. Суддя Конституційного суду України Павло Євграфов склав присягу на вірність Конституції і народові України.

На засіданні виступив Голова Верховної Ради Олександр Мороз.

На засіданні виступили перший заступник голови Верховного суду України Володимир Стефанюк, президент НАН України Борис Патон, президент Асоціації народних депутатів попередніх скликань Іван Салій.

Прес-служба Верховної Ради України.

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про податок на додану вартість»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. У пункті 11.1 статті 11 Закону України «Про податок на додану вартість» цифри і слова «1 липня 1997 року» замінити цифрами і словами «1 серпня 1997 року».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 27 червня 1997 року. № 403/97-ВР.

В номер

За прощанням буде зустріч. Уже в Делі

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Індії в Україні Раджендру Кумар Раї у зв'язку із завершенням його місії в Києві та поверненням на батьківщину.

Як зазначив Олександр Мороз, протягом останніх років між двома державами налагоджено тісні контакти, розвивається економічне співробітництво. Однак, вважає глава законодавчого органу, міжпарламентські зв'язки України та Індії, на жаль, не такі тісні, як того хотілося б. Олександр Мороз підкреслив, що у майбутньому контактам між українським та індійським парламентами слід приділити більше уваги.

Під час зустрічі Раджендра-Кумар Раї передав Голові Верховної Ради офіційне запрошення відвідати Індію. Посол висловив сподівання, що візит Олександра Мороза до Делі надасть нового імпульсу двостороннім відносинам, зокрема, й міжпарламентським зв'язкам.

Поговорили про Чорнобиль

Президент України Леонід Кучма провів телефонну розмову з Президентом Російської Федерації Борисом Єльциним. Російський керівник поінформував Леоніда Кучму про результати участі російської делегації у Денверській зустрічі найбільш розвинених країн світу. Зокрема, докладно йшлося про позицію Російської Федерації щодо майбутнього закриття Чорнобильської АЕС. Леонід Кучма висловив подяку російському Президентові за розуміння і підтримку інтересів України під час обговорення цього питання, повідомляє ДІНАУ-Укрінформ.

Борис Єльцин повідомив, що чорнобильську проблематику плановано обговорити у Москві на засіданні представників «великої сімки» на рівні міністрів.

Як же вони все-таки вживуться?

(Початок на 1-й стор.).

Однак між Лондоном і Пекіном уже виникають певні тертя: британці заперечують створення Пекіном паралельних органів влади в Гонконгу. Нині міжнародна спільнота закликає Пекін провести демократичні вибори у Сянгані.

Загалом же, гонконгівці позитивно ставляться до переходу під китайський прапор, однак у них також є певні побоювання. Пекін обіцяє жителям острова, що вони матимуть такі самі демократичні свободи, як і раніше. Однак відомо — на Сході демократію розуміють трохи поіншому, ніж на Заході. Тож не виключено, що на початку такого співжиття можуть виникати проблеми.

Чи обмежить суд повноваження Рахункової палати?

У Конституційному суді України

24 червня Конституційний суд України на пленарному засіданні розпочав розгляд справи за конституційними поданнями Президента України про невідповідність Конституції України Закону України «Про Рахункову палату Верховної Ради України» та про невідповідність Конституції України Постанови Верховної Ради України «Про тлумачення статті 98 Конституції України».

Йдеться про судове вирішення п'яти «блоків» цілком конкретних питань.

А саме, **по-перше,** чи відповідає Конституції України те, що обсяг контрольних повноважень Рахункової палати не обмежено власне сферою Державного бюджету України, а поширено також на фінансові засоби, які не входять до складу Державного бюджету України?

По-друге, чи відповідають Конституції України положення, якими до повноважень Рахункової палати віднесено контроль не лише видаткової, але й доходної частини державного бюджету?

По-третє, чи відповідають Конституції України положення, за якими на Рахункову палату покладено, по суті, управлінсько-розпорядчі функції щодо органів виконавчої влади, Національного банку України, Антимонопольного комітету України, Фонду державного майна України, інших державних органів та установ, органів місцевого самоврядування?

По-четверте, чи конституційно покладати на Рахункову палату контрольно-ревізійні, експертно-аналітичні, інформаційні та інші види діяльності?

Чи перевищила конституційні повноваження Верховна Рада України, коли прийняла Постанову «Про тлумачення статті 98 Конституції України», і чи відповідає зміст цієї постанови Конституції України (ст. 147 і 150 Конституції України, п. 6 Перехідних положень до неї)?

Представники Верховної Ради України доводили, що неможливо аналізувати і контролювати використання бюджету, не маючи чіткої уяви про джерела доходів, які надходять до нього.

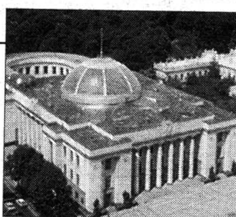
Також представник Верховної Ради вважає: поняття «виконання бюджету» і «використання коштів бюджету» слід розуміти як єдину звітність про виконання державного бюджету — це категорії єдиного фінансово-економічного порядку. Але із думкою про те, що «використання коштів» — це більш вузьке поняття, ніж «виконання бюджету», погодився.

У своєму виступі представник Верховної Ради зазначив, що Рахункова палата не має державно-владних повноважень і не приймає остаточних рішень. Однак у Законі України «Про Рахункову палату Верховної Ради України» йдеться про право надавати керівникам тих об'єктів, що їх перевіряли, обов'язкові приписи, невиконання яких тягне правові наслідки. Та, на думку представника Верховної Ради, цим забезпечується дієвість контрольного органу.

Розгляд справи триває.

Марина КОВАЛЬЧУК.

У комітетах Верховної Ради України

Комітет з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності депутатів розглянув питання про порядок розгляду Верховною Радою проекту закону «Про Регламент Верховної Ради України». Розробка такого законопроекту зумовлена необхідністю привести законодавчу процедуру у відповідність з вимогами нової Конституції.

У проекті враховано зауваження та пропозиції народних депутатів, комітетів, депутатських фракцій і груп, висловлені з часу прийняття чинного Регламенту.

Розглянуто також деякі пропозиції та поправки до проекту закону «Про уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», прийнятого у першому читанні. Вирішено підтримати пропозиції й надіслати їх Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин для врахування у законопроекті, що готується для другого читання.

Комітет з питань оборони і державної безпеки розглянув кілька законопроектів і вніс відповідні ухвали.

Щодо поданого Кабінетом міністрів проекту закону України про державне оборонне замовлення (відповідно до Переліку першочергових проектів законодавчих актів з питань військової сфери і державної безпеки після введення в дію нової Конституції України), комітет запропонував Верховній Раді повторно розглянути його у першому читанні після доопрацювання.

Підготовлений групою народних депутатів узгоджений варіант проекту закону «Про уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» вирішено пропонувати на розгляд сесії у другому читанні після врахування висловлених зауважень. Члени комітету вважають, що уповноважений має здійснювати на постійній основі парламентський контроль за додержанням прав і свобод людини й громадянина та їх захист на території України і в межах її юрисдикції.

Стосовно поданого Президентом України проекту закону про внесення змін і доповнень до Кримінально-процесуального кодексу України та деяких інших законодавчих актів у зв'язку з утворенням Національного бюро розслідувань України (НБРУ) з метою зміцнення національної безпеки, захисту прав людини, боротьби зі злочинністю, то комітет визнав за доцільне пропонувати Верховній Раді розглядати і схвалювати зазначений законопроект лише після схвалення Закону про НБРУ.

Заслухано інформацію Міністерства закордонних справ України та Держкомкордону України про стан виконання положень чинного законодавства щодо делімітації державного кордону між Україною і Російською Федерацією.

Верховна Рада України 15 травня 1996 року затвердила Національну енергетичну програму України до 2010 року, якою передбачено розвиток та впровадження нових технологій спалювання вугілля в котлоагрегатах з топками циркулюючого киплячого шару (ЦКШ). Послідовно підтримуючи цю лінію, **Комітет з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку** підтримав ратифікацію Гарантійної кредитної угоди щодо Старобешівської ТЕС між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку на реабілітацію найстарішого блока № 4 вказаної ТЕС шляхом установки котла з топкою ЦКШ.

Однак народні депутати стурбовані повільними темпами реалізації заходів, передбачених Національною енергетичною програмою, а також Програмою діяльності Кабінету міністрів, схваленою Верховною Радою 15 жовтня 1996 року щодо впровадження чистих енергетичних технологій спалювання вугілля в ЦКШ на Луганській ТЕС та шахті Кіровська-Західна.

Комітет вважає, що головною причиною такого відставання є важкий фінансовий стан галузей паливно-енергетичного комплексу, а також те, що наша країна не має власного котельного виробництва.

З метою поліпшення становища з впровадженням нових технологій комітет звернувся до уряду з пропозицією щодо створення міжвідомчої комісії із впровадження чистих вугільних технологій.

Він також вважає першочерговими вирішення питань щодо створення на базі вітчизняного машинобудівного комплексу власного котельного виробництва і впровадження котлів киплячого шару на вугільних шахтах, у тому числі з будівництвом на них малих теплоенергетичних комплексів. Для цього на першому етапі роботи доцільно проаналізувати можливість створення такого комплексу на базі шахтоуправління імені газети «Правда». Для розробки та впровадження високоефективних та екологічно чистих вугільних технологій в енергетику комітет вважає за доцільне прискорити будівництво демонстраційної установки для спалювання та газифікації вугілля в циркулюючому киплячому шарі під тиском потужністю 10 МВт на території Науково-технічного центру вугільних енерготехнологій НАН та Міненерго України.

Комітет з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку розглянув проект закону «Про Державний бюджет України на 1997 рік» (уточнений для розгляду у другому читанні) і вважає за необхідне внести відповідні зауваження і пропозиції. Зокрема: передбачити в проекті Держбюджету по Міністерству вугільної промисловості витрати в розмірі 2 475 546 тисяч гривень та надати енергопідприємствам пільгові кредити для створення експлуатаційних запасів палива, що необхідно придбати для енергогенеруючих компаній, у сумі 300 мільйонів гривень.

При чинних тарифах на теплота електроенергію міністерство має обмежені джерела фінансування капіталовкладень (рівень рентабельності складає 2,9 відсотка). Потреба у централізованих капіталовкладеннях становить 375 млн. грн., з них необхідно передбачити асигнування на капіталовкладення в сумі 335 мільйонів гривень.

Для фінансування будівництва й відновлення сільських електромереж, забезпечення розвитку соціальної сфери села і агропромислового комплексу, фермерських господарств, хутірських і гірських поселень згідно із Законами України «Про соціальний розвиток села та агропромислового комплексу України», «Про фермерське господарство», «Про статус гірських населених пунктів в Україні» — 290 млн. грн.

За рахунок бюджетної позики необхідно передбачити 40 млн. грн. для фінансування вкрай важливих енергетичних споруд —Дністровської ГАЕС і Добротвірської ТЕС.

Зважаючи, що питання компенсації втрат енергопостачальних організацій від надання пільг в оплаті електроенергії не вирішене (пільги не скасовані, а норми споживання електроенергії за пільговими тарифами встановлені лише частково), втрати Міненерго у 1997 році складатимуть 329,0 млн. грн.

Тому в проекті необхідно закласти компенсаційні виплати для відшкодування втрат енергопостачальних організацій в сумі 329,0 млн. грн. або відшкодування цих коштів шляхом зменшення на відповідну суму обов'язкових платежів до бюджету згідно з листом Мінфіну УРСР від 05.03.91 № 05-103 «Про порядок обліку при оподаткуванні прибутку втрат енергопостачальних організацій».

Видатковою частиною проекту закону фінансування науки електроенергетичної галузі передбачено в сумі 344 тис. грн. при заявленій потребі 480 тис. грн. При цьому взагалі не врахована кредиторська заборгованість за виконані у 1996 р. проектні роботи, яка становить 283 тис. грн.

Для реалізації завдань по представництву України у міжнародних організаціях зв'язку, що покладені на Міністерство зв'язку, передбачити 640,4 тис. грн. Ці кошти необхідні для участі представників галузі у найважливіших заходах Міжнародного Союзу, супутникових організацій зв'язку «Євтелсат» та «Інтелсат».

На пропозиції Мінтрансу, представлені в установленому порядку до органів державної виконавчої влади під час формування проекту Державного бюджету на 1997 рік, потреби в бюджетних коштах на фінансування підприємств транспортно-дорожнього комплексу становлять 3244,2 млн. гривень, уточненими показниками проекту передбачено 297,5 млн. гривень, або 9,2 відсотка від потреби.

В проекті Державного бюджету України на 1997 рік пропонується врахувати зауваження і пропозиції, які стосуються вирішення найгостріших проблем функціонування галузі. А саме:

передбачити виділення централізованих капітальних вкладень на придбання рухомого складу залізничного транспорту для пасажирських перевезень у сумі 50 млн. гривень, асигнування на покриття збитків від пасажирських перевезень автомобільним транспортом у сумі 103,0 млн. гривень.

В нафтогазовому комплексі належить виправити положення, яке склалося у зв'язку з тим, що в проекті Державного бюджету не передбачено видатки на покриття пільг населенню при споживанні природного газу в сумі 439,1 млн. грн.

В проекті бюджету немає передбачених видатків на покриття заборгованості з пільг, субсидій і компенсацій різниці в цінах за газ, спожитий населенням і бюджетними організаціями в минулі роки, на суму 2644,1 млн. грн., а також видатки в сумі 5,234 млн. грн. на консервацію та утримання нафтопродуктопроводів.

Якщо врахувати ці та інші пропозиції, то принципових зауважень до проекту закону України «Про Державний бюджет України на 1997 рік» комітет не має.

Комітет з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку розглянув питання щодо галузевої системи медичного страхування на базі медичних закладів залізничного транспорту.

Система охорони здоров'я на залізничному транспорті створювалась протягом багатьох років. Вона забезпечує, в першу чергу, виконання таких важливих функцій технологічного процесу на транспорті, як безпека руху, надання медичної допомоги пасажирам, а також медичне обслуговування робітників галузі, членів їх сімей та інші верстви населення загальною чисельністю понад два мільйони чоловік. Мережа лікувально-профілактичних закладів різного рівня, спеціалізації та призначення охоплює всю територію України. В ній працює понад 50 тисяч спеціалістів.

Нині, на думку депутатів, система охорони здоров'я в Україні перебуває в катастрофічному стані. Без глибокого економічного реформування її поліпшити неможливо. І єдиним ефективним механізмом такого реформування є впровадження медичного страхування населення. Джерелом страхових платежів можуть бути кошти працедавців і населення. В умовах економічної кризи, низького рівня доходів працюючих тільки страхування дозволяє одночасно забезпечити доступність медичної допомоги та її фінансування.

На базі медичних закладів залізничного транспорту проходить експеримент з медичного страхування.

Зокрема, на базі Центральної транспортної клінічної лікарні у Львові розроблено і апробовано організаційно-методичне і програмно-інформаційне забезпечення системи медичного страхування залізничників. Проведено організаційну підготовку до діяльності галузевого фонду медичного страхування, міжнародну експертизу правових і економічних аспектів експерименту, навчання персоналу.

Розглянувши проблеми, пов'язані з впровадженням системи медичного страхування на залізничному транспорті, комітет відзначає актуальність цих проблем і вважає, що експеримент заслуговує на увагу.

На колегії Генеральної прокуратури України за участю членів **Комітету з питань екологічної політики**, керівників Мінекобезпеки, Мінлісгоспу, Держжитлокомунгоспу, Держкомзему та науковців-юристів обговорено результати перевірки додержання Закону «Про охорону навколишнього природного середовища» та іншого законодавства, що регулює складування, зберігання, розміщення, транспортування, утилізацію та використання промислових і побутових відходів на території України.

Перевіркою встановлено, що внаслідок безконтрольності з боку зазначених міністерств та відомств, органів місцевої влади значна частина промислових та побутових відходів вивозиться в несанкціоновані місця на околиці населених пунктів, лісосмуги, землі сільськогосподарського призначення. Неконтрольованість ситуації при поводженні з відходами виробництва призводить до виникнення таких інфекційних захворювань, як гепатит, черевний тиф, дизентерія тощо, які вже стали соціальним лихом.

Особливо напруженою залишається ситуація в промислових районах Донецької, Дніпропетровської, Луганської, Запорізької, Харківської, Київської областей.

На засіданні було заслухано пояснення керівників зазначених міністерств щодо виконання покладених на них обов'язків.

Особливо гострій критиці була піддана робота Мінекобезпеки України, яке практично не забезпечує контроль за додержанням норм екологічної безпеки при експлуатації полігонів промислових та побутових відходів. Міністерство недостатньо використовує надані йому законом повноваження щодо запобігання та усунення виявлених правопорушень.

Критика пролунала й на адресу Держкомзему, Держжитлокомунгоспу, Держохоронпраці та інших контролюючих органів влади в цій галузі.

За наслідками проведеної органами прокуратури перевірки за виявленими порушеннями внесено понад 3 000 приписів, подань та протестів, 809 осіб притягнуто до дисциплінарної та адміністративної відповідальності, пред'явлено 135 позовів, порушено 23 кримінальні справи.

Було вказано на незадовільну роботу прокуратури Рівненської, Кіровоградської та Хмельницької областей, які самоусунулися від здійснення нагляду за додержанням природоохоронного законодавства.

На думку заступника голови Комітету з питань екологічної політики А. Писаренка, працівникам прокуратури необхідно посилити вимогливість до посадових осіб спеціально уповноважених органів в галузі охорони природи та інших органів влади щодо виконання ними своїх функціональних обов'язків. Було також зазначено, що Кабінет міністрів зволікає з поданням до Верховної Ради проекту закону про відходи, який повинен забезпечити регулювання правових, організаційних та економічних відносин в цій галузі. А. Писаренко закликав представників Генпрокуратури, міністерств і відомств до співпраці з метою вдосконалення природоохоронного законодавства.

Колегія Генпрокуратури вирішила внести подання до Мінекобезпеки, Держкомзему, Держжитлокомунгоспу, в яких поставити питання про притягнення винних посадових осіб до відповідальності, а також внести подання до Кабінету міністрів України про відповідальність керівників зазначених міністерств і відомств, які не виконують своїх функціональних обов'язків. Слідчому управлінню Генпрокуратури доручено взяти під контроль проходження кримінальних справ, порушених за результатами проведеної перевірки. Про наслідки перевірки додержання Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та іншого законодавства, що регулює поводження з відходами, виявлені правопорушення та вжиті заходи буде направлена доповідна записка Президенту України.

Комітет з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку провів виїзне засідання в Міністерстві промисловості України. Розглядався стан виконання Закону України «Про енергозбереження на підприємствах Міністерства промисловості України».

Підприємства Мінпрому є найбільш енергоємними в промисловому комплексі. За 1996 рік вони спожили більше 18,9 млрд. куб. м природного газу (21, 71% від загального споживання в Україні) та майже 44,4 млрд. кВт-год електроенергії (24,4%).

Комітет висловив стурбованість такою «ефективністю» використання паливно-енергетичних ресурсів. Він вважає, що однією з основних причин такого становища є те, що до 1996 року не було галузевого контролю щодо ефективності споживання електроенергії.

Найрельєфніше це видно на прикладі металургійного комплексу — одного з найбільш енергоємних в суспільному виробництві України.

Існують значні проблеми з конкурентоспроможністю металургійної продукції, зважаючи, що з 1990 р. по 1995 р. галузева енергоємність прокату (з врахуванням енерговитрат всіх підгалузей чорної металургії) зросла на 29%. Частка енергоємності в ціні прокату по Мінпрому в першому півріччі 1996 р. становила 40% за внутрішніми цінами і 58% — за світовими порівняно з 18—25% для розвинених країн.

Внаслідок того у 1995 році на виробництво продукції додатково витрачено енергоресурсів на суму 470 млн. дол. США порівняно з 1990 роком.

Особливу стурбованість народних депутатів викликає те, що зміна форм власності не призвела до підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів.

Комітет рекомендував Міністерству промисловості, Кабінету міністрів прискорити впровадження систем комерційного обліку електроенергії, палива і теплоенергії, що надходять на підприємства, і технічного обліку усіх видів енергоносіїв в цехах, а також утилізації тепла конвертерних газів металургійних підприємств. Запропоновано також вивчити питання щодо централізованої поставки коксівного вугілля для потреб металургійної галузі.

Державному комітету з енергозбереження рекомендовано розробити заходи щодо зниження споживання електроенергії, а також механізм економічної відповідальності підприємств за марнотратне та неефективне використання паливно-енергетичних ресурсів. Запропоновано переглянути наявні норми споживання паливно-енергетичних ресурсів з метою поступового наближення їх до світових стандартів.

Комітет планує в порядку контролю повернутися через деякий час до цього питання.

Прес-служба Верховної Ради України.

Кулею, довічною неволею чи Як іще карати найжорстокіших злочинців?

З історії питання

Хто підписує, хто сперечається

В Україні злочинці щодоби позбавляють життя в середньому 13 осіб. Лише торік у нас вчинено 4896 убивств, з них 118 — на замовлення. З 1992 по 1995 роки від імені держави до смертної кари (переважно за навмисні вбивства) засуджено 560 злочинців. Нашій державі дісталася від СРСР одна з чотирьох спецв'язниць, де виконувалися смертні вироки, — Дніпропетровська. За кількістю страт Україна посідає 5—6 місце у світі.

Останніми роками на адресу державних установ України надійшла величезна кількість листів членів «Міжнародної амністії» з вимогою скасувати смертну кару.

У квітні 1996 року народний депутат України Василь Костицький, скориставшись правом законодавчої ініціативи, подав до парламенту законопроект про внесення доповнень до статті 24 Кримінального кодексу, який передбачає заміну смертної кари на довічне ув'язнення.

Постійний парламентський Комітет з питань законності і правопорядку, отримавши попередньо негативні відгуки на законопроект правоохоронних відомств, Інституту законодавства ВР, визнала пропозицію про скасування смертної кари передчасною і недоцільною на цьому етапі.

У вересні 1996-го Україну приймають до Ради Європи — серед інших зобов'язань наша держава підписується під зобов'язанням не застосовувати смертну кару в мирний час.

Проте виконання смертних вироків в Україні триває.

У дискусію на цю тему втягуються не лише політики, науковці, представники громадськості, а й високопоставлені державні мужі. Принципові непорозуміння виникають між міністром юстиції Сергієм Головатим та генеральним прокурором Григорієм Ворсіновим.

На початку 1997 року Кабінет міністрів подав власний законопроект, яким запропоновано замінити смертні вироки по п'яти статтях КК альтернативним довічним ув'язненням і накласти мораторій на виконання тих смертних вироків, які ще не здійснено.

Парламентська Асамблея Ради Європи резолюцією №1112 від 29 січня ц. р. попередила нашу державу за порушення взятих зобов'язань і поставила вимогу негайно припинити виконання смертних вироків.

18 квітня ц. р. Верховна Рада розглянула одразу обидва законопроекти — Василя Костицького та урядовий. Більшу кількість голосів набрав документ Кабінету міністрів, однак для прийняття у першому читанні цього виявилося замало — його повернуто урядові на доопрацювання.

Отже, здавалося, термін повернення парламенту до цього питання залежить лише від старань виконавчої влади. Тим часом народний депутат Василь Костицький, який згідно з Регламентом мусив зі своїм першим законопроектом зачекати до наступної сесії парламенту, вдався до такого ходу. Він подав інший законопроект на цю тему — про ратифікацію протоколу № 6 до Конвенції про захист прав і свобод людини, який стосується скасування смертної кари і накладення мораторію на виконання смертних вироків до прийняття нового Кримінального кодексу України. Нині цей документ розглядають у комітетах ВР.

СВОЄ бачення проблеми скасування смертної кари в Україні автор одного із законопроектів, народний депутат Василь Костицький виклав у розлогій статті «Око за око, зуб за зуб. Кара, що є аморальна», опублікованій у нашій газеті 22 травня ц. р. А ось аргументи профільного парламентського Комітету з питань законності і правопорядку:

Розстрілювати поетапно

— Підтримуючи загалом концепцію про скасування смертної кари у мирний час і заміну її довічним позбавленням волі, комітет вважає, що негайне запровадження передбачених законопроектом положень у сьогоднішніх надзвичайно складних соціально-економічних умовах є, вочевидь, передчасним, оскільки потребує виважених поступових кроків у цьому напрямі та ретельної підготовки.

Як свідчать опубліковані в пресі дані опитувань населення про скасування смертної кари, близько 75% населення рішуче виступають за збереження смертної кари для найнебезпечніших злочинців, причому більшість із цих людей вважають за доцільне навіть розширити сферу застосування цього покарання, порівняно з положеннями чинного кримінального законодавства. Тому застосування мораторію на виконання смертних вироків і скасування цього виду покарання сьогодні може негативно вплинути на тенденцію подальшого зростання кількості умисних убивств за обтяжувальних обставин, а також загострить невдоволення населення тим, що держава не лише не може захистити життя громадян, а й укотре вже нехтує їхніми інтересами і волевиявленням.

Не загострюючи і без того напружену ситуацію, з метою збереження злагоди у суспільстві та ретельнішого вивчення громадської думки, доцільно було б провести референдум з цього питання, приурочивши його, приміром, до проведення виборів народних депутатів України у березні наступного року.

На думку комітету, скасування смертної кари слід проводити поетапно, виходячи із соціально-економічної стабілізації, піднесення життєвого рівня народу, зміцнення законності і правопорядку в країні.

І першим вагомим кроком у цьому напрямі можна було б уже найближчим часом установити довічне позбавлення волі тільки як альтернативу смертній карі за скоєння злочинів, за які законодавством передбачається можливість призначення смертної кари (статті 58, 59, 60, 93, 190[1] і 234 Кримінального кодексу України) у разі, коли суд визнає за можливе її не застосовувати. У зв'язку з цим слід доручити Кабінету міністрів доопрацювати законопроект та подати в пакеті з проектом закону України про внесення доповнень і змін до Виправно-трудового кодексу України щодо визначення місць, умов та порядку відбування покарання у вигляді довічного позбавлення волі, вжити заходів до створення місць утримання цієї категорії засуджених.

Приймаючи такі доповнення і зміни до законодавства, варто передбачити перегляд Верховним судом України кримінальних справ щодо засуджених до смертної кари осіб, якщо вони не були страчені на момент прийняття закону. Суд може замінити смертну кару на довічне позбавлення волі.

Остаточно питання про скасування смертної кари можливо було б вирішити, приймаючи новий Кримінальний кодекс України.

Колишній смертник за те, щоб страчували інших

Прогнозуючи остаточну позицію нашого парламенту щодо можливості скасування смертної кари, дуже важливо і цікаво знати думку народного депутата, який... на собі відчув, що таке смертний вирок. Це — людина унікальної жертовної долі — Левко Лук'яненко, засуджений свого часу за антирадянську діяльність (читай — за боротьбу, за незалежну українську державу) до розстрілу. Спочатку — уривок з його спогадів у книзі «Не дам загинуть Україні» (Київ, 1994 р.): **«20 травня 1961 року, Львів, слідчий ізолятор КДБ. Суддя твердим упевненим голосом читав: «Судова колегія Львівського обласного суду засудила Лук'яненка Левка Григоровича на підставі ст. 56 ч. І КК УРСР до смертної кари — розстрілу, з конфіскацією належного йому майна...».**

Слова вдарили по голові, немов гумовим дрюком: «Розстріляти!» Усі шість колег-підсудних напружено дивилися на мене. А я почав думати, як краще помирати? А якби не розстріляти, а повісити? Як було б легше: бути протятим кулею чи задушеним вірьовкою? Куля тіло всередині розриває, особливо на виході. Це — неприродно. При повішенні людина просто перестає дихати — це шість хвилин: одна хвилина свідома, далі сипіння, піна, звивання в конвульсіях, і все конання відбувається поза межами свідомості, поза межами болю. А куля рве відразу, багато залежить, що саме.

Як краще бути розстріляним: в лоб чи в потилицю? В потилицю б'ють неправі, а вони ж, ці зайди, вважають себе за правих. Пройняв жах: зумію чи не зумію стояти твердо на ногах, твердо дивитися на цівку карабіна, з якого куля вдарить у груди? І ще краще, якби солдат мітив в груди, а не в обличчя, бо може спотворити. Прислухався до душі: що в ній? Побачив на карті Україну, яку взявся захищати. Скільки загинуло за неї! Скільки зуміло чесно вмерти! Я зумію чи не зумію! Зумію! Хоч усмішки, мабуть, не буде. Стоятиму понуро, хмуро й уперто — і встою!!! Душа напружилась у тятиву — перед очима побігли кадри з усього життя, і наче все воно від народження і до сьогодні стиснулось у кілька яскравих живих картин, постало так виразно, яскраво, що наче зміг би побалакати з самим собою в різних періодах життя.

Усі шість підсудних дивилися на мене, затамувавши дух із несподіванки, зі страху — за що? За що вбивати чоловіка??! Кіпиш схлипнув. А з гурту слідчих донеслося: «Так йому й треба!».

Усі напружено ловили кожне слово вироку. Наступний — Кандиба — 15 років без страти. Далі 12, 10, 10, 10, 10 років. Полегшено зітхнули всі. Суддя зачитав вирок і глянув з виразом якоїсь низької злоби на мене. «Відведіть!» — наказав він командиру варти...».

Левко ЛУК'ЯНЕНКО.

Приклад, може видатися, не зовсім вдалий. Адже одна справа — вислухати вирок за ідею, й інша — за жахливе вбивство людини. Не знаю, як кого, а особисто мене в цих рядках найбільше вразило не почуття приреченого на смерть підсудного, а ставлення до нього судді та тих, хто й тоді був певний, що всіх злочинців треба вбивати: «Так йому й треба». З того часу минуло більш як чверть століття, а в нашому суспільстві мало що змінилося, і більшість готова повторити ці слова.

Певен, що багато кого вразить нинішнє ставлення до смертної кари тодішнього смертника Левка Лук'яненка. Якщо не врахувати, що цей чоловік-легенда і тут знайшов мудрість і мужність вивищитися над пережитим і говорити не як колишній смертник, а як нинішній державний муж незалежної Української держави. Йому слово:

— У питанні скасування смертної кари слід виходити з кількох дуже важливих обставин. Україна, вступивши до Ради Європи, зобов'язалася певною мірою узгодити своє законодавство із загальноєвропейськими принципами. Сам вступ для нас дуже бажаний. Але не треба забувати, що наше суспільство докорінно відрізняється від європейського. Ми не можемо одним махом перекреслити сімдесятирічне існування в Україні атеїстичного комунізму з його жорсткою атеїстичною системою, яка вчила дивитися на людину як на біологічну істоту, вчила лукавити, красти. За цей час наші люди повірили, що Бога немає і душі також. А коли немає Бога, то немає і контролера над моїми мислями і ділами.

...У камері пересильної тюрми чоловік розказував мені, як він заколов людину. Він не каявся, що в такий спосіб забрав душу людини, яку їй дає Господь Бог, а повторював те, як ніж входив у грудну клітку, наче в гарбуз. Жодного каяття. Чи не стане так з іншими вбивцями і з іншими людьми, котрі гожі вбивати одне одного з найдрібніших мотивів, відчуваючи лише, що ніж іде, як у гарбуз.

А якщо смертну кару замінити довічним ув'язненням, то чи подумали ми, що може зупинити убивцю від того, щоб ще сто разів повторювати свій злочин. У місцях ув'язнення такий спочатку уб'є наглядача за зроблене зауваження, другого — за якусь грубість, третього разу уб'є сусіда-однокамерника, бо той на нього не так глянув. І цьому вбивці більша кара уже не загрожує. Тому в місцях ув'язнення може з'явитися категорія множинних патологічних убивць. А оскільки геть ізолювати цю категорію від зовнішнього світу неможливо — інформація все одно просочуватиметься в суспільство, то вже в такий спосіб ці убивці перетворяться на джерело аморального виховання суспільства.

А коли наше суспільство не можна прирівнювати до європейського, то і європейські правила застосовувати багато в чому не можна. Україні потрібно пережити період духовного ренесансу і лише після цього запроваджувати усі правила європейського зразка. Ось чому, на мою думку, скасування смертної кари в нас передчасне.

ПРЕДСТАВНИКАМ Ради Європи роздано обіцянки швидко покінчити зі смертною карою в Україні — обіцянки, які не грунтувалися на аналізі соціально-політичної, економічної та криміногенної ситуації в державі, тобто були просто легковажні. Сьогодні ті, хто дав ці обіцянки, розгорнули в засобах масової інформації кампанію за негайне скасування смертної кари — знов-таки з посиланнями лише на абстрактні морально-етичні постулати без обговорення конкретних аспектів проблеми. Не можна обійти увагою те, що обставини та аргументи, які свідчать проти негайного скасування смертної кари, в ході цієї кампанії [illegible] замовчують. А посадові особи, фахівці та науковці, котрі негативно оцінюють спроби поспішних рішень у цьому питанні, усуваються від участі в тих обговореннях, що їх організовують у найбільш ефективних засобах масової інформації (зокрема на радіо та телебаченні).

Останніми роками в Україні з'явилося чимало діячів, які спеціалізуються на ролях представників «цивілізованої» України. З метою підтримання свого іміджу всередині країни і за кордоном ці люди всіляко лобіюють в органах влади скоростиглі політичні рішення, які демонстрували б «цивілізованість» України, і з цілковитою байдужістю ставляться до того негативного ефекту, який можуть справити ці рішення всередині країни. З непорушною зовнішньою впевненістю ці особи стверджують, що цивілізованість України визначається лише тим, як вирішено кілька конкретних питань, а не загальним станом країни й умовами життя її громадян, і до цих конкретних питань неодмінно включається питання про смертну кару.

Такий підхід до питання про «цивілізованість» чи «європейськість» України є не що інше, як спроба поставити питання з ніг на голову. Насправді скасування смертної кари не може зробити Україну «європейською», «цивілізованою» чи «сучасною» країною, для цього необхідне реальне поліпшення економічної ситуації, зростання добробуту населення та зміцнення правопорядку. За таких обставин ті чи інші конкретні рішення, зокрема і з питання смертної кари, будуть закономірним наслідком загального наближення України до європейських стандартів життя.

Відчутного поліпшення економічної та політичної ситуації в державі, на жаль, поки що не відбулося, тому й рішення з конкретних питань слід приймати, виходячи з наявної ситуації в країні. Орієнтація в цих умовах на стандарти життя і поведінки найрозвиненіших європейських країн нерідко обертається нехтуванням інтересів і думки власних громадян, а тому рішення, прийняті лише внаслідок такої орієнтації, не можна вважати ні демократичними, ні такими, що відповідають національним інтересам України.

Чи можливе швидке скасування смертної кари?

Якщо виходити не із бажання мати гарний вигляд перед іншими країнами, а із реальної ситуації в Україні, то, розв'язуючи питання, слід взяти до уваги такі обставини.

Хоча смертну кару в мирний час передбачено за вчинення п'яти злочинів, однак суди, починаючи з 1992 року, реально призначають її лише за статтею 93 Кримінального кодексу, тобто за умисне вбивство за обтяжувальних обставин.

За час незалежного існування держави спостерігається постійне щорічне зростання кількості умисних вбивств в Україні.

За цих умов останніми роками відбуваються тривожні зміни у структурі такого виду злочину. В умовах зростання злочинності, послаблення влади у країні і зниження ефективності роботи правоохоронних органів смертна кара хоча б у деяких випадках може стати для злочинців стримувальним чинником, що означало б збереження життя тієї людини, яка стала чи могла стати жертвою злочину. Отже, можливо, що за сьогоднішніх обставин наявність смертної кари в санкціях кількох статей КК щорічно зберігає життя десяткам потенційних жертв.

Єдино можливою заміною смертної кари є довічне позбавлення волі. Тому до скасування смертної кари або, принаймні, одночасно з її скасуванням необхідно запровадити таке покарання. Однак для цього потрібно розв'язати проблеми організаційного та матеріального характеру — відразу, вже в момент запровадження довічного позбавлення волі треба мати спеціальні місця утримання злочинців, засуджених до такого покарання. Окрім цього, статистика засудження до смертної кари в останні роки дає підстави припускати, що після скасування смертної кари Україна щороку матиме 300—400 осіб, засуджених на довічне ув'язнення. Для побудови кожної нової ВТУ для цих осіб слід надати 40 мільйонів гривень, для переобладнання наявних — 30 мільйонів. Окрім цього, для утримання такої ВТУ додатково потрібно близько 9 мільйонів гривень щороку.

Отже, до того, як пропонувати кардинальні рішення щодо скасування смертної кари, треба забезпечити початкову матеріальну базу для виконання довічного позбавлення волі і передбачити надання додаткових коштів на розширення цієї матеріальної бази принаймні протягом 20 наступних років. Постає питання: чи буде виправданим надання цих коштів в умовах, коли країна потерпає від нестачі бюджетних коштів, від багатомісячних заборгованостей працівникам бюджетної сфери та пенсіонерам, які ледь-ледь зводять кінці з кінцями?

Із реалій нашого життя, про які йшлося вище, постають і відповідні думки, настрої та переконання наших громадян, а саме: різке несприйняття ідеї скасування смертної кари переважною більшістю населення (за різними опитуваннями — від 65 до 80 відсотків). На цю обставину не можна не зважати з двох причин: по-перше, справді демократична влада має рахуватись із настроями своїх громадян — інакше вона лише називатиметься демократичною. По-друге, нехтування цих настроїв у цьому конкретному випадку може призвести до збільшення фактів самосуду й помсти, які й так мають місце.

Отже, негайне скасування смертної кари не підготовлене і в сьогоднішніх умовах може призвести до збільшення кількості жертв найнебезпечніших злочинів. А розплачуватися за «гуманізм» держави життями наших громадян неприпустимо, адже метою кримінального законодавства України насамперед має бути охорона життя жертв, постраждалих, а не злочинців.

Який реальний шлях до скасування смертної кари має обрати Україна?

За «гуманізм» держави доведеться розплачуватися життями її громадян

Валерій ЄВДОКИМОВ.

Цей шлях має складатись із кількох послідовних кроків:

1. Збільшення максимального строку позбавлення волі за найнебезпечніші злочини до 20 років — це рішення може дещо зменшити кількість смертних вироків. Широке застосування помилування. Одночасно — підготовка умов для запровадження довічного ув'язнення. Здійснення цих заходів можна розпочати негайно.

2. Запровадження довічного ув'язнення як альтернативи смертній карі. Збільшення максимуму можливого покарання у разі скоєння кількох злочинів до 25 років. Ці заходи можна здійснити через 3 — 4 роки із введенням у дію нового Кримінального кодексу України.

3. Після досягнення відчутних успіхів у стабілізації економіки і підтриманні правопорядку — введення мораторію на смертну кару, і якщо це не призведе до збільшення кількості найнебезпечніших злочинів, через деякий проміжок часу можна піти на повне скасування смертної кари, яке за сприятливих обставин буде здійснене через 10 — 12 років.

Що ж до можливих санкцій з боку Ради Європи, то, гадаємо, ця організація цілком може зрозуміти мотиви такої поведінки України — щоправда, для цього доведеться розмовляти серйозно й наводити переконливі аргументи, а не роздавати легковажні обіцянки.

Валерій ЄВДОКИМОВ,
народний депутат України,
голова Спілки юристів України.

Замість прогнозу

Ситуація «зависає»

Що нас чекає, якщо й надалі відтягуватимемо з однозначним вирішенням цієї дилеми? Мова не так про загальний імідж держави на міжнародному рівні й навіть не про словесні баталії політиків чи науковців. Що чекає на практиків, зокрема учасників судового процесу? Як надалі бути їм? З цього приводу досить промовисту «картинку» змалював УНІАНу представник Київського центру політичних досліджень і конфліктології В. Зайцев: «...У залі суду: у відповідь на вимогу прокурора засудити обвинуваченого до найвищого покарання, захисник запропонує не займатися демагогією і, вимахуючи газетою, нагадає, що відповідно до заяви міністра юстиції Сергія Головатого (17 жовтня 1995 року, на зустрічі з делегацією Комітету з правових питань і прав людини Парламентської Асамблеї Ради Європи) виконання таких вироків призупинено до повного їх скасування. Тоді прокурор, також діставши газету, нагадає репортаж про прес-конференцію генерального прокурора Григорія Ворсінова (27 жовтня, в Дніпропетровську), де повідомлення пана Головатого було піддано критиці й спростовано. Захисник, порившись у паперах і озброївшись ще однією газетою, зачитає уривки зі статті-заяви, в якій міністр юстиції, натомість, заперечив генпрокуророві, заодно звинувачуючи його в «невисокому рівні політичної культури» і в «завданні Україні» «удару ножем у спину» (2 листопада, «Урядовий кур'єр»). На цій точці ситуація «зависла».

Думка оглядача

Благородне не нав'язують...

ОТЖЕ, наш парламент також на роздоріжжі: залишити у Кримінальному кодексі виняткову міру покарання чи скасувати, а можливо, виносити смертні вироки та не виконувати їх, тобто накласти мораторій?

Дехто, боячись брати на себе таку відповідальність, пропонує перекласти її на плечі всього народу, мовляв, треба знати його думку, і навіть наважуються говорити про референдум.

Учинити так — означає виставити наш страждальний народ на ще одну, даруйте, всесвітню ганьбу. Відповідь більшості народу очевидна. Що може відповісти наше старше покоління, яке у страшних тридцятих ішло на мітинги, як на суботники, щоб вимагати смерті для «ворогів народу»? Що одкажуть на це їхні діти, із чиєї мовчазної згоди за часів Хрущова наліво й направо роздавали виняткову міру за економічні злочини, розстрілювали тих, хто економічно мислив не так, як партійні ортодокси?

Щиро повчаючи не вірити у потойбічне життя, нас, хоч, як це парадоксально, водночас спонукали забувати Божу заповідь: «Не вбий». Учили ненавидіти всіх, хто не з нами, хто проти «світлої ідеї». Учили захищати святе — Вітчизну, жертвуючи найдорожчим Божим даром — власним життям, навіть там, де достатньо було трохи вміння, витримки чи елементарного компромісу. Держава здевальвувала у нас самих ціну людського життя. Здевальвувала так, що засмиканий боротьбою за виживання пересічний громадянин ладен «кокнути» сусіда по комунальній квартирі лише за те, що той не вимкнув у туалеті світло.

Коли спрощувати до примітивного дилему, яку нам сьогодні пропонують розв'язати, то виходить, що держава замість того, щоб розселити мешканців комуналки у нормальні квартири, запитує, чи здійснювати їй «акт найвищої справедливості» — розстріляти сусіда-вбивцю чи засадити його довічно за грати. Начебто є гарантія, що завтра у кімнату того сусіда заселиться кращий.

Переконаний, навіть за нашого менталітету в нас мало знайдеться політиків, парламентаріїв, котрі загалом не вважали б скасування смертної кари за цивілізовану норму. Але чому, маючи благородну гуманну мету, нам хочуть фактично її нав'язати ззовні? Чому Європа хоче, даруйте за грубощі, нас «згвалтувати» (як тут не згадати слів із поезії Павличка: «Європа, ця курва стара...»). Невже Європа сподівається, що звичайна українська мати, в якої двоє українських п'яних недоростків в одну ніч за ніщо просто у квартирі ножами вбили доньку, зятя, двох онуків (випадок в Івано-Франківську), «прозріла б» під тиском Європи і не вимагала б кари смертю для вбивць, а державі Україні чи Раді Європи подякувала б за гуманність?

Невже цивілізована Європа не розуміє, що одна справа — нав'язувати державі, що опинилась у глибокій кризі, свої економічні моделі, й зовсім інша — тонша, делікатніша, та у якій ідеться про своєрідне розуміння цілим народом таких категорій, як мораль, справедливість...

Моєму народові нині дуже важко розібратися, де помста, а де кара. А відтак і зрозуміти, що винесений державою смертний вирок убивці — це не що інше, як помста, а, скажімо, довічне запертя у темниці — кара до кінця життя і час для каяття...

Склалося так, що пересічний громадянин за допомогою ЗМІ у подробицях поінформований про найжахливіші вбивства, скоєні в Україні, і відповідно емоційно на те реагує. Але за цього дуже мало знає про істинні першопричини скоєння цих злочинів і вже зовсім нічого не знає, як чекає смерті засуджений до страти, що думає про себе, про скоєне, про свій (бо іншого він не мав) народ і державу. Чому дуже часто ці жорстокі немилосердні вбивці просять швидше їх розстріляти? Чи не тому, щоб полегшити їхні земні, не відомі нам, муки.

Ще менше наш громадянин може знати про стан і становище засуджених на довічне ув'язнення хоча б тому, що такого покарання у нас немає. А коли не знати про перше і друге, то як їх можна оцінювати, порівнювати й робити вибір?

Пригадую, у шкільні роки нам розповідали, що есерку Каплан, яка вчинила замах на Леніна, сам Володимир Ілліч начебто велів не розстрілювати, а назавжди замурувати у темниці і їсти подавати так, щоб туди не пробивався й промінчик світла. Тоді ми думали: якщо це так, то який наш вождь м'якосердий — не розстріляв негідницю. Лише через багато років довідалися, що насправді він був людиною жорстокою і такими самими були його покарання.

Відомого американського телеведучого Філа Донах'ю, який висловив готовність зробити прямий репортаж з місця покарання, назвали «холоднокровним негідником». Це видовище було б справді жахливе і тому не для всіх очей та сердець. Однак дві категорії громадян його мають бачити неодмінно — потенційні вбивці й ті, хто вимагає позбавляти життя вбивць за рішенням суду.

За повідомленнями преси, у Казахстані, за згодою з МВС, демонстрували по телебаченню акт виконання смертної кари і збиралися зробити це ще. Чи не вдатися Україні до такої «шокової терапії»? (До відома Генпрокуратури і голови Верховного суду: автор цих рядків готовий зробити такий репортаж.) Розумію, який цинічно відвертий вигляд це може мати. Але ми всі хоч у такий спосіб повинні щось надламати в собі, щоб зробити правильний вибір!

Мораторій на виконання смертних вироків, що до нього як до одного з варіантів запропоновано вдатися Верховній Раді, не кращий вихід. Це — мимовільна прихована форма катування засудженого до страти. Образно кажучи, він мусить рік чи два стояти перед дулом зведеного для пострілу пістолета, готового випустити смертельну кулю будь-якої миті або ж... ніколи (залежно від подальшої долі мораторію).

Не в ліпшій ситуації опиняться й судді, в яких може «впасти планка» відповідальності за винесення смертного вироку, мовляв, його все одно не виконають.

Але мораторій потрібен. Хоча б для того, щоб побачити, як відреагує на це злочинний світ. А з другого боку, матимемо час приєднатися до міжнародної конвенції про недопущення катувань ув'язнених і таким чином обмежити винесення безпідставних смертних вироків (ні для кого ж не секрет, що багато хто бере на себе «розстрільну» статтю під неймовірним фізичним і психічним тиском — берїівські замашки у наших правоохоронців залишилися й досі). Матимемо і час (коли захочемо) для спроби переконати батьків та рідних жертв таких злочинів у справедливості заміни смертної кари на довічне ув'язнення і, головне, у безповоротності цього нового покарання, у те, що ні через двадцять, ні через тридцять, п'ятдесят,.. сто років такий злочинець волі не побачить. Ніколи!

Анатолій БЕНЬ.

Знов молодість не буде

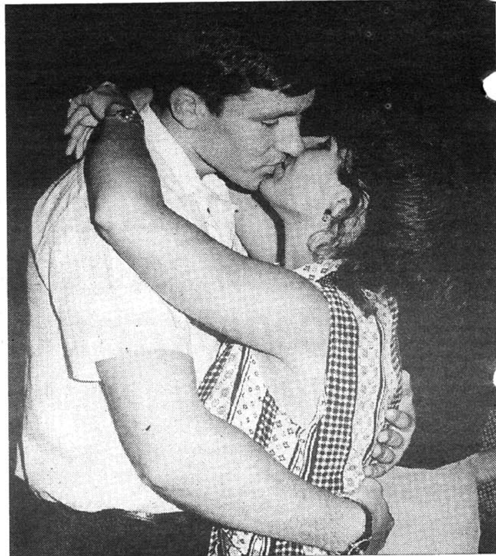
Минулої неділі в нашій державі відзначали День молоді. Офіційна статистика до її числа відносить близько 9,98 мільйона чоловік віком 15—28 років — несхожих, різноликих, полярних.

Утім, насмілимося змалювати збірний соціальний портрет сучасного молодого українця завдяки останнім даним Міністерства у справах сім'ї та молоді й соціологічного моніторингового опитування Українського НДІ проблем молоді.

(Закінчення на 16-й стор.).

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША

Все ще сплачуємо за незалежність

Думка фахівця

ОЧЕВИДНО, що біполярна система, яка існувала кілька десятиліть, найбільше деформувала розвиток європейського континенту та міжєвропейські зв'язки. Перспектива вступу до НАТО західних сусідів України має розглядатись як закономірний прояв певної логіки геополітичних змін на континенті.

Йдеться про еволюцію фундаментальних засад організації суспільства та зовнішньополітичних орієнтацій країн Центрально-Східної Європи. Водночас про готовність НАТО до більш універсальної ролі та більш гнучкої політики: розширення альянсу ймовірно стає одним з основних виявів його еволюції, декларованої кілька років тому. Природний процес інтегрування містить більш вагомі, ніж військово-політичні, складові: економічну, культурно-цивілізаційну.

Позиція України за цих умов — вельми специфічна. Її «нейтральність» насправді є закономірним виявом невизначеності перехідного стану українського суспільства. Зберігаються істотні розбіжності в оцінці змісту та витоків загроз національній безпеці. Зокрема, це позначається, з одного боку, на особливій вразливості щодо російського впливу, з іншого - на застарілому, спотвореному сприйнятті західних структур безпеки. Геополітична невизначеність України - це не лише українська проблема. Вона є перешкодою в розбудові нової Європи, у закріпленні та посиленні позитивних цивілізаційних зрушень останнього періоду. Саме тому наша держава привертає стільки уваги і відіграє роль важливого, хоч і пасивного, учасника міжнародних відносин. Україна дистанціюється від євразійських інтеграційних процесів, однак не в змозі реалізувати європейську альтернативу. Отже, вона зависає в стані геополітичної невизначеності. Водночас потужна ліва опозиція відверто проголошує євразійські пріоритети і готовність прямувати у фарватері Росії. Перспектива соціалістичного рецидиву - це повернення до Євразії, девальвація незалежності, відмова від суспільного відродження. Перспектива посилення впливу крайніх націоналістів містить загрозу глибокої ізоляції країни, погіршення умов її модернізації. Обидва варіанти — небезпечна додаткова втрата історичного часу і можливостей, що випливають зі сприятливих міжнародних умов. За низького рівня розвитку громадянського суспільства й внутрішньої інтегрованості, зміна державного курсу може настати різко і легко. Будь-які зовнішні гарантії тут не можуть бути ефективними.

Специфіку геополітичного становища України визначає її одночасна належність до регіонів Євразії та Центрально-Східної Європи. В Європі протягом тривалої еволюції були вироблені високі стандарти міждержавного співробітництва, які накладають на партнерів складні, а головне — неформальні обов'язки. За цих умов Україна ризикує остаточно перетворитися на аутсайдера.

Безумовно, роки незалежності позначились поступовим дистанціюванням від Росії і подоланням формальних ознак ізольованості від Європи. Але реальне просування в цьому напрямку має за неодмінну умову проведення глибоких політичних та економічних трансформацій, бо регіонові, до якого тяжіє Україна, притаманна неабияка динаміка. Сучасний стан і реальні можливості співробітництва України з її природними партнерами — країнами Центральної і Східної Європи — не здатні запобігти поглибленню між ними якісних відмінностей. Підтримка з боку цих країн намагань Києва встановити відносини «особливого партнерства» з НАТО однаково свідчить і про їхній інтерес до певної добудови міжнародно-правових конструкцій безпеки на схід від своїх кордонів, і про визнання того факту, що очікувати від України чогось більшого немає підстав. Є специфічна небезпека, пов'язана з належністю України до пострадянського регіону, якому притаманна геополітична рухливість. Тому застосування норм і механізмів міжнародного права тут неефективне, а зобов'язання й ґарантії - ненадійні. У сучасній ситуації єдиною можливістю для Києва залишається складне маневрування, за якого розв'язати проблеми безпеки та реалізувати власну стратегію практично неможливо. Це, зокрема, виявляється у відсутності варіантів конкретного втілення ідеї позаблоковості, можливостей наповнити її реальним геополітичним і міжнародно-правовим змістом. «Особливе партнерство» може стати формою закріплення напівізольованості й двосторонньої залежності нашої країни. Загалом це може бути кроком уперед у досягненні більшої стратегічної визначеності, полегшити маневрування, зробити політику України більш зрозумілою і прогнозованою.

Українська зовнішньополітична стратегія має бути двовекторною. Відносини з Москвою не повинні жодним способом обмежувати цих перспектив. Для України першочерговим завданням є принципова зміна україно-російських відносин. Нині йдеться виняткою про визначення масштабів та форм забезпечення російських інтересів в Україні. Ми все ще продовжуємо платити Москві за незалежність, а не використовувати незалежність, як це має робити нормальна самодостатня держава.

Олександр ДЕРГАЧОВ, завідувач кафедри політології Національного університету «Києво-Могилянська Академія».

У номер

А що сказав би про НАТО Грушевський Масарикові?

(Початок на 1-й стор.)

Та ні спека, ні вихідний день не стали перепоною до того, щоб перший офіційний візит Президента Чехії до нашої держави пройшов успішно. Ще в аеропорту Бориспіль Вацлав Гавел сказав журналістам, що покладає на поїздку великі сподівання. Він підтвердив це й під час короткої прес-конференції, яка відбулася в Маріїнському палаці одразу після підписання перших чотирьох підготовлених двосторонніх документів: про уникнення подвійного оподаткування і попередження податкових ухилень, здійснення платежів соціального характеру, співробітництво в ядерній енергетиці та ядерній промисловості, у боротьбі з організованою злочинністю, тероризмом і незаконним оборотом наркотиків та психотропних речовин (усього протягом візиту плановано підписати 16 угод та договорів).

У своєму вступному слові і Леонід Кучма, і Вацлав Гавел відзначили, що наші країни надають великого значення двостороннім відносинам, а також співробітництву в міжнародних організаціях. За словами Президента України, вести переговори з Президентом Чехії було надзвичайно легко, бо між нашими державами немає жодних суперечностей: «Ми сходимося з усіх проблем, які нині є у Європі й у світі». «Наша країна симпатизує Україні, — відзначив Вацлав Гавел. — Чеська Республіка високо оцінює врівноважену зовнішню політику України, зокрема, підписання Україною міжнародних договорів із сусідніми країнами та Хартії про співпрацю з НАТО, яку плановано підписати наступного тижня в Мадриді. Ми, як країна, що зацікавлена у членстві в НАТО, оцінюємо і ставлення України до цього альянсу, і те, що Україна не бачить у ньому ворога, і не виступає проти процесу розширення НАТО».

Приблизно таку саму заяву Вацлав Гавел зробив і під час зустрічі з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом. У відповідь глава парламенту зазначив: «Україна справді не сприймає НАТО як ворога, але я не маю підстав говорити, що вона сприймає його як друга, скоріше, як суб'єкт міжнародних відносин, із котрим потрібно налагоджувати контакти, оскільки такий суб'єкт у Європі є».

Але, звичайно, крім розширення НАТО були й інші теми для переговорів.

Так, Чехія обіцяє Україні підтримку щодо інтеграції нашої держави у європейські організації, насамперед до ЦЕВТА та Світової організації торгівлі. Але, звісна річ, це процес не одного дня і навіть не одного року, адже членство в цих міжнародних структурах висуває серйозні вимоги, які неможливо виконати, поки економіка нашої держави перебуває у кризі.

Та про такі проблеми під час зустрічей і переговорів ішлося мало. Переважно — про досягнення нашої держави, а вони найпомітніші у зовнішній політиці. Під час зустрічі Вацлава Гавела з Олександром Морозом Президент Чехії заявив, що в галузі міжнародної політики Україна може бути взірцем саме завдяки поміркованості, врівноваженості та вмінню знаходити компроміси...

Учора Вацлав Гавел кілька годин провів у Чорнобилі та Прип'яті. Він став першим президентом зарубіжної держави, який на власні очі побачив «саркофаг». Потім Президент Чехії виступив із доповіддю у Київському університеті ім. Тараса Шевченка, де йому вручено диплом почесного доктора. Сьогодні Вацлав Гавел вирушає до Львова, а вже звідти до села Калинівки, що недалеко від містечка Зборів. Там Президент Вацлав Гавел покладе вінки до могили чехословацьких легіонерів...

Отже, оголошену перед початком візиту програму виконано. Щоправда, були й несподіванки, що їх не можна було передбачити в протоколі: не змогла супроводжувати до Києва свого чоловіка Дагмар Гавелова, бо напередодні поїздки лікарі діагнозували у неї ангіну. Але була й приємна позапротокольна несподіванка. Вацлав Гавел подарував Леонідові Кучмі факсимільну копію листування першого президента Чехословацької Республіки Томаша Масарика із першим президентом України Михайлом Грушевським...

Наталя ФІЛІПЧУК.

Дослівно

У Амстердамі був тріумф ілюзій

Недавно в столиці Голландії відбулася зустріч глав держав—членів Європейського союзу. Ось так прокоментували цю надзвичайно важливу подію західноєвропейські газети.

«Амстердамський саміт не зміг розчистити шлях до запровадження єдиної валюти євро, — писала італійська «Репубблика». — Шлях цей залишається тернистим, із багатьма крутими поворотами... Причому мета його невідомо де. Не виключено, що дорога до євро веде в нікуди. Але такі ідеї в сьогоднішній, дещо інквізиторській атмосфері, небезпечні. Адже будь-кого, хто посміє засумніватися у євро, готові спалити на багатті презирства». Інша італійська газета, «Стампа», критикує результати саміту ще жорсткіше. «Амстердамський саміт став тріумфом європейських непорозумінь, ілюзій та самообману. Перемогу святкували політики, які мають масу можливостей вправлятися в лицемірстві: як у спілкуванні між собою, так і в промовах, звернених до народу».

«Нехай навіть це механізми прийняття рішень, організаційні структури союзу чи єдина зовнішня політика — із жодного питання ЄС кардинально не просунувся, —зазначає німецька «Зюддойче цайтунг». — Новий договір якоюсь мірою нагадує величезний список побажань — починаючи з параграфа про заохочення європейського спорту та закінчуючи пунктом про особливі економічні пільги для французьких заморських територій...»

Столиці світу

На знімку: Ель-Кувейт — столиця Кувейту.

«Авторські права» на піраміди під сумнівом?

Єгипет вирішив оголосити «війну» тим, хто під впливом ізраїльських учених та західних археологів намагається «позбавити країну символів її цивілізації» — пірамід і сфінкса Гізи. «Натяки ізраїльтян на те, що саме вони будували піраміди, не припиняються. Цим намаганням слід рішуче протистояти, навіть якщо вони спричинять дипломатичну кризу з Ізраїлем, —заявив єгипетському щотижневику «Роз ель-Юсеф» міністр культури АРЄ Фарук Хосні. — Це справжнє піратство. Треба поважати нашу історію і нашу цивілізацію. Ізраїльтяни ж хочуть привласнити собі все».

Фарук Хосні назвав три книжки, які вносять сумніви буцімто піраміди не будували за велінням фараонів. Це — «Сліди богів» англійського журналіста Хендкока, «Таємниця Оріона» архітектора Боваля та «Послання сфінкса» Хендкока—Боваля.

Експрес-інтерв'ю

Об'єднавшись – перемогти

СЬОГОДНІ в Києві в будинку літераторів зберуться представники політичних партій і течій України, щоб за «круглим столом» обговорити тему організації виборчої кампанії та створення демократичного виборчого блоку в перехідному суспільстві. Організує зустріч представництво Фонду Ганнса Зайделя в Україні, яке запросило взяти участь у бесіді представника Союзу демократичних сил Болгарії пана Румена Йончева.

Кореспондент «Голосу України» попросив розповісти про мету заходу керівника представництва фонду пана Бернгарда Гуттера.

— Хоч вибори в Україні ще не завтра, але країна, принаймні політики, вже живуть ними. Наш фонд у рамках своєї діяльності передбачає й підтримку розвитку демократії, тож організував цю зустріч, з одного боку, на прохання українських політичних партій, а з другого —-хотілося б, щоб в Україні на виборах перемогли демократичні сили. І ми переконані, що це можливо лише за умови, якщо вони зуміють об'єднатись.

Тому й запросили пана Румена Йончева, який має великий досвід у такій боротьбі в Болгарії, чиї політичні сили пережили і процес розколу та розпорошення, і зуміли об'єднатися з тим, щоб перемогти.

А тему дискусій можна окреслити так: «Як разом виграти вибори?».

До речі, участь у ній візьме переважна більшість політичних партій, течій і рухів України. Запрошені також офіційні особи з уряду, парламенту та адміністрації Президента.

На загін надійся...

Проблема

Воістину: дощ іде не тоді, коли просять, а коли косять. Правда, косять на Одещині, вибираючи погожі «вікна» між дощами, поки що трави. А на хлібних масивах лише пообкошували краї. Та з надією і тривогою очікують тепер уже близьких жнив. З надією, бо на площі в понад 780 тисяч гектарів у ранніх зернових колос наливається зернистий і тугий — після кількох надто посушливих років можна, схоже, сподіватися на вагомий урожай. Але водночас і для тривог причин немало. Через рясні дощі буйно пішли в ріст бур'яни — ними засмічено багато площ. Ось і мізкуй, хліборобе, як хліба упорати. Скосиш рано — одержиш зерно з домішками зеленої маси. Спробуй тоді його просушити, очистити, зберегти. Очікуватимеш, поки бур'яни повисихають, — перестиглий колос висипле зерно в стерню. Вибирай, отож, «золоту середину». Щоб саме упродовж неї, в стислі строки хліба зібрати.

Теоретично тут все зрозуміло. А як здійснити оту вимогу на практиці, коли навантаження на збиральний агрегат в області зросло за останні роки з 120—130 до 200 з лишком гектарів? Та й то — на спискову кількість комбайнів, а чи усі вони вийдуть у поле?

Комбайновий парк області скоротився на 1,3 тисячі машин, вже довгенько господарства нових, уважай, зовсім не купували, з кількох списаних один робочий складали. Яка його надійність — зрозуміло. На високі темпи жнивування такими машинами сподіватися марно. То де вихід?

Багато хто з господарників, від Придунав'я до Прибужжя, вбачають його в залученні «сторонніх» збирально-транспортних загонів. Сторонніх — відносно. Створені акціонерним товариством «Агротехсервіс» з імпортних комбайнів, що останнім часом надходять до областей і які не можуть через безгрошів'я придбати КСП, загони ті вже не перший рік виручають у жнива хліборобів. Щоправда, за послуги доводиться віддавати десь близько п'ятої частки зібраного збіжжя, але то, якщо розміркувати, не біда: стільки, по суті, і втрачають ті, хто порає ниву старими машинами російського виробництва. А загони працюють і швидко, і без втрат. Ось статистика минулого року: в тих загонах працювало 130 комбайнів імпортного виробництва — «Джон Діри», «Домінатори», «Фіати», тобто близько 2 відсотків від загальної кількості комбайнів, що їх мали в області, а зібрали вони врожай на 13 відсотках площ. Тобто один такий агрегат спрацював за дешість латаних-перелатаних машин російського виробництва. Нині в загонах уже 155 імпортних комбайнів. АТ «Агротехсервіс» зробило все, щоб використати їх якнайпродуктивніше: дібрано досвідчені кадри механізаторів, удосталь запасено пально-мастильних матеріалів, продумано всі деталі технічного обслуговування. І все ж: хай ті загони зберуть нині хліба десь на п'ятій частині площ, решту 80 відсотків порати таки самим КСП, агрофірмам, фермерським об'єднанням. На загони, одне слово, надійся, та і сам не зівай, подбай про власні збиральні ресурси. А тут, хоча жнивний день уже стукає в двері, не все ще гаразд. Не тільки в багатьох господарствах, а й у деяких районах загалом на лінійку готовності не поставлено ще де третину, а де й більше збиральних машин. Через безгрошів'я надто куці запаси дизпалива та бензину — в ряді місць і до половини жнивних потреб не дотягують. Не скрізь підготовлено токи, сушильне й зерноочисне устаткування, потреба в якому нині буде, як уже мовлено, чимала. За дощової погоди, що трохи відтягує початок жнив, якраз би й потурбуватися про все оте. Бо ж відомо, врожай не той, що в полі, а той, що в коморі.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

Втрачене мистецтво

II. Довга дорога додому

ТРИ МІСЯЦІ тому з Полтавського художнього музею викрадено дві картини XVI та XIX ст., оцінювані майже в мільйон доларів. На початку травня скоєно чергове пограбування: з Чернігівського художнього музею зникло вісім картин та три бронзові статуетки відомих західноєвропейських майстрів XVII століття.

У Полтаві все відбувалося за класичним детективним сценарієм. Як повідомив наш кореспондент Григорій Гринь, близько десятої ранку до музею зайшли двоє в масках. Погрожуючи охоронцеві та працівникам музею зброєю, нападники змусили їх лягти на підлогу. Затим вирізали картини, сіли в авто і зникли. Оціночна вартість краденних шедеврів — а це «Натюрморт» Клари Петерс, написаний 1612 року, та робота визначного французького романтика Ежена Делакруа «Нічний бій турків із хрестоносцями в 1204 р.», датована 1846 роком, — відповідно 600 та 200 тисяч гривень. Хоча щодо вартості «Бою...» в мистецьких колах більше схильні до цифри 500 тисяч доларів.

Чернігівський музей грабували вночі. Злочинці, блокувавши сигналізацію, вдерлися у приміщення, зв'язали охоронця й винесли 12 цінностей, одну з яких уранці було знайдено неподалік од музею.

За фактами обох крадіжок порушено кримінальні справи й ведеться слідство. Щоправда, як повідомляє наш кореспондент, полтавська оперативна група з кожним днем меншає, а міське міліцейське керівництво постійно посилається на брак коштів, кадрів, техніки тощо. Можливо, тому виконана робота: опитування, експертизи, поїздки до музеїв Києва, Харкова, Санкт-Петербурга, результатів не дала. Втім, перший заступник начальника УВС Полтави полковник міліції Михайло Мацко твердо переконаний, що рано чи пізно полотна десь таки «засвітяться».

Більший оптимізм вселяє ситуація в Чернігові. І хоча це вже не перше викрадення (півроку тому звідси «за невідомих обставин» зникла картина голландського художника Теодора Смітса «Натюрморт з полуницями», датована 1657 роком, яку досі не знайдено), у головному управлінні карного розшуку МВС упевнені, що останнє пограбування музею буде розкрито найближчим часом. Правоохоронцям відомі прикмети злочинців, автомобіля, є свідки тощо. Отже, вірогідність того, що чернігівська колекція західноєвропейського мистецтва повернеться додому, поки що висока.

Загалом за останні шість років найбільше музейних крадіжок було скоєно у 1993 році — десять. Втрати, що й казати, непоправні. Тим більше, коли за них поклали життя. Трагічний випадок стався три роки тому у Львові. Бандити впритул розстріляли двох співробітників картинної галереї, які спробували перепинити грабіжників. Викрадені цінності досі не знайдено. Вбивці — на свободі. Начальник відділу боротьби з тяжкими майновими злочинами головного управління карного розшуку МВС України Микола Бойко каже, що одного із львівських нападників затримано у США — як кілера. Однак довести його причетність до пограбування галереї вкрай важко, бо для цього потрібні речові докази — картини, яких уже, зрозуміло, і слід прохолов.

Щоправда, поділилися міліціонери і втішними новинами: нещодавно грузинські колеги знайшли кілька цінних речей, які, ймовірно, були викрадені 1992 року з Києво-Печерської лаври, у Сполучених Штатах Америки знайдено картини, схоже, львівської «прописки», а польські колеги надіслали для упізнання цілий каталог «безгоспних» картин, знайдених у камері схову. Взагалі Микола Олексійович впевнений, що більшість крадіжок із музеїв скоєно не без участі музейних працівників — нинішніх чи колишніх. А найбільшою проблемою наших музеїв він вважає охорону, точніше, її відсутність — повну чи часткову.

За офіційними даними, в Україні лише дві третини музеїв охороняють надійно. До того ж, сумний полтавський досвід, коли міліція, і насамперед позавідомча охорона, діяли надзвичайно повільно та непрофесійно, вкотре засвідчив їхню некомпетентність, а часом і пряме ігнорування службових обов'язків. Адріана В'ялець, начальник відділу музеїв Міністерства культури та мистецтв, розказує, що в одному з музеїв під час нападу охоронець «не почув», як спрацювала сигналізація. А в Дніпропетровську свого часу взагалі перестали охороняти один з музеїв. І його працівники упродовж кількох тижнів по черзі ставали у нічну варту.

Причиною такої неджентльменської поведінки охоронців називають, зокрема, й заборгованість по зарплаті. Лише Державній службі охорони борг на сьогодні складає 155 тисяч гривень. Усе це, схоже, спонукало два поважні відомства — МВС та Мінкультури — нарешті виробити спільну стратегію під багатообіцяючою назвою «Музейна безпека».

(Далі буде)

Алла РОМАНЧУК.

Між іншим

Рибалка рибалку бачить здалека

На площі у 2500 гектарів розлилися стави Луганського облрибкомбінату в Станично-Луганському районі. Щорічно рибалки виробляють 1500 тонн товарної риби. Тут також вирощують мальків коропа та товстолобика: щовесни 18—20 млн. мальків іде на зариблення природних та штучних водоймищ області.

На знімках: лов риби.

Фото Володимира ЛЄСНОГО (ДІНАУ-Інформ).

Контракти

Вдарили по руках. З Олександром Руцьким

У бурякосіючих регіонах усього колишнього Союзу свого часу добре знали Дніпропетровський комбайновий завод. Його бурякозбиральні агрегати справді були кращими в країні. Мало чим поступалися й зарубіжним. Що тепер діється з продукцією цього підприємства, здогадатися, мабуть, неважко. Вона і зараз досить пристойна, та й потреба в ній є, сільгоспвиробник купив би, проте нині кишеня не та. Заводчани з останніх сил намагаються зберегти своє виробництво. Голова правління АТ «Дніпропетровський комбайновий завод» Олексій Покуса знайшов спільну мову з нинішнім губернатором Курської області Росії Олександром Руцьким. Область замовила дніпропетровцям три сотні бурякозбиральних комбайнів і вже навіть їх проавансувала.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

м. Дніпропетровськ.

Дарунок

Технарів підтримав закордон

У Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут» відбулася презентація навчально-інженерного центру компанії «Моторола», який відтепер стане навчальним підрозділом вузу. Лабораторії відкрито на факультеті електроніки та двох кафедрах факультету авіаційних та космічних систем: інформаційно-вимірювальної техніки й автоматизації експериментальних досліджень.

Окрім комп'ютерів, нові робочі місця укомплектовано блоками засобів фірми та комплектами технічної й методичної літератури. Комп'ютери кожної з лабораторій поєднано в локальну обчислювальну мережу, що має вихід у «Інтернет». Увесь цей технічний арсенал використовуватимуть для курсового та дипломного проектування, виконання науково-дослідних робіт.

Але головною функцією центру стане ознайомлення студентів, викладачів, аспірантів та інженерів з сучасними досягненнями в мікропроцесорній та мікротролерній техніці, передовсім, з інформаційними технологіями на базі електронних засобів фірми «Моторола».

За словами першого проректора НТУУ «КПІ», наукового керівника центру Ю. Якименка, створення його стало логічним результатом півторарічного співробітництва університету та компанії в галузі напівпровідникової електроніки.

Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ.

Тенденції

Зіткнення

ПІД НІЖИНОМ *на 95 кілометрі автошляху Чернігів—Пирятин 27 липня 1995 року о 12 годині 35 хвилин сталося зіткнення двох легковиків.*

«Я винен!»

«З правого боку на проїжджій частині дороги, — пише в листі до редакції «Голосу України» один з потерпілих, власник безкоштовно виділеного «Запорожця» Василь Микитович Крикун, — я побачив червоні «Жигулі», що стояли. Включивши лівий поворот, спробував обминути їх. Але тільки зрівнявся з ними, як вони швидко почали рухатися вліво і вдарили мою автомашину в праву сторону лівим боком. Водій «Жигулів» миттєво вискакує зі свого автомобіля, підбігає до нас і просить: «Дід, вибач, я повністю винен! Бийте мене!» Майже щодня він приходив у лікарню, приносив потрібні ліки, при цьому повторював: «Мені потрібно, щоб ви швидше піднялись, а інше — дурниці, заліза на всіх вистачить».

З цією версією пояснення зіткнення не дуже-то розбігається й перший висновок співробітника ДАІ. Інженер по організації дорожнього руху відділення ДАІ Ніжинського РВВС, старший лейтенант Микола Лобода, який перший прибув розслідувати дорожньо-транспортну пригоду, у своєму рапорті записав: «Водій Щербань В., керуючи автомашиною ВАЗ-21011 при розвороті не переконався в безпеці здійснюваного маневру і допустив зіткнення з автомобілем ЗАЗ-968, що рухався в попутному напрямі, під управлінням Крикуна В. У результаті ДТП водій Крикун В. отримав тілесні пошкодження (перелом гомілки правої ноги)».

72-річного інваліда Великої Вітчизняної війни першої групи було відправлено в тяжкому стані до лікарні. Там з'ясувалося, що потерпілий має ще один перелом, травми. Вперше після цього він став на ноги з допомогою милиць лише 18 березня наступного року. А невдовзі після лікарні Василя Микитовича мов ошпарили окропом-звісткою: як з'ясувало слідство, в аварії був винен... він! У листах-скаргах до редакції газети «Голос України», інші інстанції ветеран резонно запитує: якщо він винен, то чому заступник начальника експедиції глибокого буріння Ніжинської нафторозвідки Віктор Щербань не порушує питання про відшкодування збитків, відвідував потерпілого в лікарні, купував йому ліки?

Версія слідства

У Ніжині мені показали розбитий «Запорожець», який вже майже два роки стоїть у дворику Ніжинського райвідділу внутрішніх справ. Його власник поїздив на ньому лише два роки. На спідометрі — 20 тисяч кілометрів. Розбитий перед, скло...

— Як же сталося, що В. Крикун став винним у аварії? —запитую заступника начальника райвідділу по слідству Миколу Марченка та слідчого Миколу Сирицю. За їх оцінкою, після вивчення обставин ДТП, пояснень свідків, проведення експертиз вимальовувалася така картина: В. Крикун, перевищивши швидкість, виїхав на полосу зустрічного руху і зіткнувся з автомобілем В. Щербаня, який саме завершив розворот... Своє бачення дорожньо-транспортної пригоди виклав мені і В. Щербань.

— Я тільки-но завершив розворот, і тут б'є в бік моїх «Жигулів» «Запорожець». У такій неприємній ситуації був уперше. Думав: дай Бог, аби водій був живим. Нащо мені такий гріх на душу. Заспокоював його. Не раз повторював: «Це ж залізо! Були б ми здорові!» Тому й провідував Крикуна в лікарні, носив йому ліки. А він мені ставить тепер це у вину. Хоча я розумію його вік, втому після довгої їзди з Чернігова, сліпуче зустрічне сонце...

Сумніви

З компетентними висновками фахівців слідчої справи начебто й важко погодитися. Але моє подальше ознайомлення з карною справою № 13/2708 по факту згаданої ДТП, на жаль, не тільки не розвіяло попередні сумніви, які і стали причиною розгляду скарги, а й породило нові. Вразило те, що через кілька днів старший лейтенант М. Лобода вже по-іншому оцінював подію, рапорт про яку давав раніше! У справі з'явилися свідки В. Кондратюк і С. Стовбур, які ніби проходили біля місця аварії і бачили, як водій «Жигулів» «включив лівий указувач повороту і почав здійснювати лівий розворот». Версію В. Щербаня підтримують кілька співробітників ДАІ, які теж виїздили на місце ДТП. Натомість слідство, як навмисне, ігнорує свідчення водія Чернігівського міськмолокозаводу Миколи Мильнева, номер машини якого записав для міліції онук потерпілого. «На моїх очах відбулася шляхова пригода, — читаємо його показання на 141 сторінці справи, — при якій легковий автомобіль ВАЗ-21011 червоного кольору, який стояв на узбіччі з правого боку, різко почав рух поперек дороги, перед автомашиною ЗАЗ-968. У цей момент зустрічного транспорту не було. Водій ЗАЗ-968 намагався уникнути зіткнення і на лівому боці дороги вийшло зіткнення».

Чернігівська обласна прокуратура 12 грудня 1996 року відмінила постанову про припинення кримінальної справи № 13/2708. За думкою прокурора Д. Яценка, в Ніжині не провели належним чином розслідування — місце ДТП оглядалося формально, відсутня транспортно-трасологічна експертиза, не проведено об'єктивне відтворення обставин зіткнення з участю свідків В. Крикуна, його онука О. Ілька та водія М. Мильнева, їх показання не враховували при проведенні автотехнічної експертизи, висновки якої грунтуються тільки на показаннях В. Щербаня. До того ж, за прокурорським висновком, допущена кричуща тяганина.

Новий слідчий Ніжинського РВВС Р. Квацба 17 січня 1997 року закрив своєю постановою кримінальну справу, оскільки транспортно-трасологічну експертизу провести не можна «по тій причині, що автомобіль Щербаня В. відновлено», а свідків Мильнева М., Стовбура С. не зміг допитати (перший не з'являється в Ніжин, а інший виїхав у Дніпропетровську область). Отже, і висновок залишився попереднім: «Водій Крикун Василь Микитович виїхав на полосу зустрічного руху і здійснив зіткнення з автомобілем ВАЗ, що рухався назустріч».

В об'єктивності нового розслідування знову не треба сумніватися? Всі протиріччя справи усунені? Ці риторичні запитання, на жаль, залишаються без відповіді.

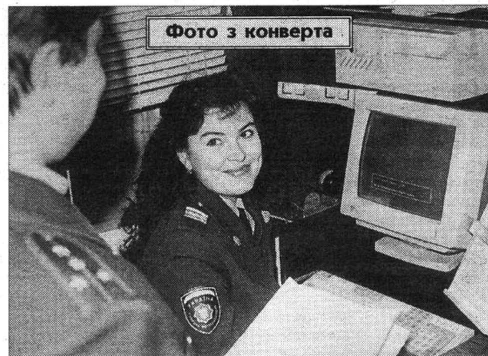
***

Торік у Чернігівській області трапилося 974 дорожньо-транспортні пригоди, в яких 193 чоловіки загинуло і 1051 чоловік постраждав. Згадані ДТП — це не тільки зіткнення машин, це і зіткнення трактувань, суджень, оцінок, пояснень. Зрозуміло, потерпілим нелегко при цьому знайти істину. Особливо, якщо цьому не сприяють відповідні правоохоронні служби. Про це пишуть до газети читачі з Ічнянського району, Корюківки, Чернігова, Городні. Проте і встановлення об'єктивної картини ДТП ще не гарантує відшкодування заподіяних збитків. За словами старшого інспектора обласного управління ДАІ Сергія Любченка, через недосконалу систему стягнення витрат на ремонт пошкоджених автомашин винна сторона здебільшого користується шансом ігнорувати присуди судів, всіляко уникає матеріальної відповідальності. Тому потерпілого після шоку аварії чекає, як правило, неприємна виснажлива нервова боротьба, яка завершується частіше повною поразкою.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Фото з конверта

«От улыбки станет всем светлей»

На знімку: Оксана Желєзняк — помічник оперативного чергового столичного управління охорони метрополітену.

Фото Юрія ПАВЛОВИЧА.

Не кожна ініціатива карається

Ця добра справа почалася в Березнівському районі Рівненської області. Ще в серпні минулого року на нараді в райдержадміністрації, де були присутні керівники підприємств та колективних господарств, голови сільських рад, постало питання як і чим харчувати хворих у лікувальних закладах району? Бо вже на той час відповідна стаття в річному бюджеті була практично вичерпана. Оскільки тоді підійшов час збирати овочі, головний лікар Михайло Муравинець звернувся до присутніх із закликом допомогти райлікарні із заготівлями.

При всьому своєму оптимізмі і вірі в людську доброту головлікар не чекав таких наслідків крику своєї душі: при потребі 80 тонн овочів, було заготовлено понад 100 тонн. Коли вантажівка, в яку збирали картоплю, їхала селами району, не було такого подвір'я, з якого б хазяїн не виніс відро-два відбірної картоплі.

Кожен благодійник отримував відповідний документ, а всі імена було занесено у спеціальні списки, які нині вивішені в їдальнях лікарні.

Але ж який борщ без м'яса? Отже, кожне з 23-х господарств району виділило для потреб хворих по 100 кілограмів м'яса та по півтонни молока. А районний молокозавод безкоштовно переробив це молоко на сир, сметану, масло.

Не лишилися осторонь і промисловці. Спиртзавод дав цукор. Хлібзавод місяць безкоштовно постачав хліб.

Завітав якось до сусідів голова Сарненської райдержадміністрації О. Юркевич. І незабаром лікарні Сарненського району також поповнили свої харчові запаси за рахунок благодійників. І розповсюдилася ця «епідемія» благодійництва по всій Рівненщині.

Історія ця, незважаючи на свій дещо гіркуватий присмак (бо ж не від хорошого життя звернувся за допомогою її ініціатор М. Муравинець) тим гарна, що зайвий раз переконує: живуть у народі й добро, й милосердя. І проявляються з більшою силою саме тоді, коли найбільш потрібні — під час загального смутку і розгубленості. А це означає: які б не були труднощі, переживе їх народ, як вже не раз це було...

Герман ЖОЛОБОВ.

Рівне.

Від редакції.

Як повідомив нашому власному кореспонденту Сергію Мельничуку завідуючий облздорвідділом Анатолій Щербатий, завдяки матеріальній і фінансовій допомозі підприємств, КСП, бізнесменів уже 3 роки тримається «на плаву» система харчування медичних закладів. Та й не лише вона. Торік, як відомо, вродила картопля, і лишки її віддали в області не лише лікарням, а й дитячим садкам і т. ін.

Запитуєте — відповідаємо

Успадковування грошового вкладу

Перед смертю моя сестра оформила грошовий вклад, який знаходиться в банку, на моє ім'я. Чи можуть її діти претендувати на його отримання?

Софія КОТЮК.

Миколаїв.

Грошовий вклад, який знаходиться у кредитній установі і щодо якого громадянин зробив відписувальне розпорядження в цій кредитній установі чи зробив застереження про вклад у нотаріальному заповіті, не входить до складу спадкового майна і не зараховується в частку спадкоємця за законом чи за заповітом. Одержати вклад ви можете після смерті вкладника, у кредитній установі без оформлення нотаріального свідоцтва.

На такий вклад не обертають стягнення по боргах спадкодавця (за винятком випадків, передбачених законом, коли допускається звернення стягнення на вклад лише на підставі вироку або рішення суду, що задовольняє цивільний позов, який випливає з кримінальної справи або рішення суду про стягнення аліментів) за відсутності іншого майна, на яке може бути звернене стягнення.

Марина КОВАЛЬЧУК.

Ви нам писали

ХВОРИЙ БУДЕ ЖИТИ!

Розглянувши листа на першій сторінці газети «Я хочу жити!», повідомляємо, що хворого Воробйова В., мешканця с. Дем'янівки Н.-Сірогозького району Херсонської області для вирішення питання заміни кардіостимулятора було направлено на консультацію до обласного кардіодиспансеру, де йому призначено планову операцію по заміні кардіостимулятора безкоштовно у серпні ц. р.

Херсонська область за рахунок державних коштів централізовано закуповує медичні прилади, у тому числі кардіостимулятори, в першу чергу для сільського населення.

В. МІТКОВСЬКИЙ, начальник обласного управління охорони здоров'я.

Херсон.

Інформація про другий випуск акцій відкритого акціонерного товариства «Торговельно-виробничий центр «Україна»

1. Характеристика емітента

Фірмове найменування: відкрите акціонерне товариство «Торговельно-виробничий центр «Україна» (далі —»Товариство»).

Місцезнаходження: 330035, Запоріжжя, пр. Леніна, 147, тел.: 33-23-27, 33-25-21.

Товариство зареєстровано розпорядженням виконавчого комітету Запорізької міської Ради народних депутатів № 424р від 1 квітня 1994 року.

Предметом діяльності Товариства є:

— організація та здійснення роздрібної, комісійної та оптової торгівлі;

— здійснення скупки товарів народного споживання вітчизняного та закордонного виробництва;

— проведення передпродажної підготовки та післяпродажного обслуговування покупців;

— здійснення посередницьких операцій (на підставі договорів-доручень);

— здійснення бартерних операцій;

— здійснення діяльності щодо організації та проведення виставок та аукціонів, торгів та інших заходів на комерційних засадах;

— проведення ринкових досліджень;

— виробництво товарів народного споживання;

— надання транспортно-експедиційних, консультативних, маркетингових та інших видів послуг, які забезпечують підвищення торговельного обслуговування.

Дані балансу за 1996 рік.

АКТИВ	На початок року (в тис. грн.)	На кінець року (в тис. грн.)
Основні засоби та інші позаборгові активи	676,6	4727,2
Основні засоби	642,9	4676,5
Нематеріальні активи	27	24
Запаси і затрати	762	1069,4
Грошові кошти, розрахунки та інші активи	48,6	130,4
Збитки звітного року	—	—
Баланс	1520,3	5960,1
ПАСИВ	**На початок року (в тис. грн.)**	**На кінець року (в тис. грн.)**
Статутний фонд (капітал)	53,6	53,6
Джерела власних та прирівнених до них коштів	722,8	4818,1
Довгострокові пасиви	—	—
Розрахунки та інші пасиви	797,5	1142
Баланс	1520,3	5960,1

Дані звіту про фінансові результати та їх використання за 1996 рік.

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ	ПРИБУТКИ (в тис. грн.)	ЗБИТКИ (в тис. грн.)
Виручка	751,3	—
Затрати на виробництво реалізованої продукції (робіт, послуг)	—	725,6
Всього прибутків і збитків	216,0	100,2
Балансовий прибуток або збиток	115,8	—
ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ	**НА КІНЕЦЬ ЗВІТНОГО РОКУ (в тис. грн.)**	
Платежі до бюджету	42,6	
Відрахування в резервний (страховий) фонд	1,3	

Дані про фінансовий стан за 1996 рік

	На 01.01.96 р.	На 01.01.97 р.
Наявність власних обігових коштів	46,2	90,9
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,025	0,008
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,06	0,11
Коефіцієнти платоспроможності:		
— грошової	0,025	0,008
— розрахункової	0,06	0,11
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,91	4,22

Дані балансу за 1-й квартал 1997 року

АКТИВ	На початок року (в тис. грн.)	На кінець звітного періоду (в тис. грн.)
Основні засоби та інші позаборгові активи	4727,2	4715,4
Основні засоби	4676,5	4666,2
Нематеріальні активи	24	23,2
Запаси і затрати	1144,5	1045,4
Грошові кошти, розрахунки та інші активи	88,4	48,7
Збитки звітного періоду	—	—
Баланс	5960,1	5809,5
ПАСИВ	**На початок року (в тис. грн.)**	**На кінець звітного періоду (в тис. грн.)**
Статутний фонд (капітал)	53,6	53,6
Джерела власних та прирівнених до них коштів	4816,9	4771,5
Довгострокові пасиви	—	—
Розрахунки та інші пасиви	1143,2	1038
Баланс	5960,1	5809,5

Статутний фонд Товариства становить 53 577 гривень. Статутний фонд повністю сплачено.

Кількість службовців Товариства на 1 квітня 1997 року — 359 чол.

Основні професійні дані про керівних працівників:

голова правління Цебенко Любов Іванівна — освіта вища, спеціальність — товарознавець, стаж роботи за фахом — 27 років;

перший заступник голови правління Шувалова Лариса Василівна — освіта вища, спеціальність —товарознавець, стаж роботи за фахом — 21 рік;

головний бухгалтер Ганчева Анна Дмитрівна — освіта вища, спеціальність — бухгалтер-економіст, стаж роботи за фахом — 33 роки.

2. Опис ділової діяльності емітента

Роздрібний товарообіг за 1996 рік становить 3573,4 тис. грн., валовий доход від реалізації — 751,3 тис. грн., у тому числі валовий доход комісійної торгівлі — 52,8 тис. грн., та доходи від інших видів діяльності, у тому числі:

від оренди — 203,4 тис. грн.;

відсоток за зберігання — 7,5 тис. грн.;

послуги, оверлок, розкрій — 3,8 тис. грн.;

інші — 0,8 тис. грн.

Наукові дослідження не проводяться. Інвестиції не залучаються.

3. Дані про емісію акцій

Рішення про випуск акцій прийнято загальними зборами акціонерів (протокол від 21.03.97. № 3).

Фінансові ресурси, що планується залучити від емісії акцій буде направлено на поповнення обігових коштів акціонерного товариства.

Обсяг емісії, що планується — 146 423 грн.

Планується розмістити 146 423 прості іменні акції номінальною вартістю одна гривня кожна.

Форма випуску акцій — паперова.

Засновниками акціонерного товариства є Фонд комунальної власності м. Запоріжжя та організація орендарів.

Привілейовані акції не випускаються.

Акції другої емісії випускаються серією АО «ТПЦУ» —2, №№ 000 001 — 146 423.

Початок продажу акцій — 28 липня 1997 року.

Припинення продажу акцій — 28 грудня 1997 року.

Місце продажу акцій: 330035, Запоріжжя, пр. Леніна, 147.

Можливі привілеї власників акцій — не передбачені умовами випуску.

Акції розміщуються серед акціонерів Товариства за їх номінальною вартістю. У разі недосягнення 100-відсоткового рівня передплати на акції серед акціонерів, акції, що залишилися, можуть розміщуватись серед сторонніх передплатників за ринковою вартістю, що визначається правлінням з урахуванням попиту та пропозиції.

Емітент послугами торговця цінними паперами не користується.

У разі перевищення або недосягнення рівня об'явленої підписки на акції другого випуску, рішення про затвердження рівня підписки приймається загальними зборами акціонерів, які є власниками акцій першої емісії.

Адреса виплати дивідендів, здійснення операцій та депонування: 330035, Запоріжжя, пр. Леніна, 147.

Попередній випуск акцій здійснено на суму 53 577 грн. Випущено 53 577 простих іменних акцій номінальною вартістю одна гривня. Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій видано Запорізьким обласним фінансовим управлінням від 23.05.94 № 32.

Товариством проводився випуск лише акцій. Відкрите акціонерне товариство «ТВЦ «Україна» випуск інших видів цінних паперів не здійснювало.

З 53 577 простих іменних акцій, що випущено Товариством, у власності керівних працівників Товариства знаходиться (на 1 січня 1997 року):

голова правління Цебенко Любов Іванівна — 1048 акцій;

перший заступник голови правління Шувалова Лариса Василівна — 275 акцій;

головний бухгалтер Ганчева Анна Дмитрівна — 156 акцій.

4. Фактори ризику в діловій діяльності емітента:

— невиконання постачальниками укладених контрактів на поставку товарів;

— аварійний стан приміщень, які використовує Товариство;

— погіршення загальної економічної ситуації в Україні.

До уваги акціонерів відкритого акціонерного товариства «Корсунь-Шевченківський машинобудівний завод»

15 серпня 1997 року о 16 годині в адміністративному корпусі Корсунь-Шевченківського машинобудівного заводу за адресою: м. Корсунь-Шевченківський, вул. Леніна,144, відбудуться загальні збори акціонерів ВАТ «Корсунь-Шевченківський машинобудівний завод».

Реєстрація акціонерів: з 14.00 до 15.30.

Порядок денний:

1. Звіт правління про фінансово-господарську діяльність товариства та основні напрями розвитку товариства в 1997—1998 роках.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Внесення змін до статуту товариства.
4. Затвердження внутрішніх нормативних актів товариства.
5. Вибори органів товариства.

Для участі в зборах акціонери повинні представити реєстраційній комісії документ, що посвідчує особу на право власності на акції ВАТ, представники юридичних, фізичних осіб — доручення на право участі у зборах.

Довідки за тел.: (04735) 2-17-22, 2-40-25.

Повідомлення

про проведення загальних зборів акціонерів

Правління відкритого акціонерного товариства «Київське управління механізації і автотранспорту» повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 22 серпня 1997 року.

Порядок денний:

1. Звіт Правління АТ по результатах роботи за 1996 рік.
2. Затвердження нової редакції Статуту.
3. Вибори органів управління.
4. Затвердження плану розвитку на 1997 рік.
5. Різне.

Збори відбудуться за адресою: Київ, вул. Здолбунівська, 3. Початок реєстрації — о 10-00. Початок зборів — о 14-00. Телефон для довідок: 550-23-14.

Відкрите акціонерне товариство «Карлівське АТП 15340»

повідомляє про проведення перших загальних зборів акціонерів ВАТ «Карлівське АТП 15340», що відбудуться 21 серпня 1997 року, о 15-00 за адресою: Полтавська обл., м. Карлівка, вул. Свердлова, 18.

Реєстрація учасників зборів з 8-00 до 13-00 години.

Порядок денний:

1. Зміни та доповнення до статуту.
2. Вибори органів управління ВАТ, спостережної ради, правління, ревізійної комісії.

Інформація про випуск акцій відкритого акціонерного товариства «Галичина»

1. Характеристика емітента

1.1. **Фірмове найменування:** відкрите акціонерне товариство «Галичина», яке є повним правонаступником спільного україно-англійського товариства з обмеженою відповідальністю «Плодоконсервний завод «Галичина».

1.2. **Місце знаходження:** Україна, Львівська область, Кам'янка-Бузький район, село Ременів.

1.3. Дата заснування: згідно з установчим договором засновників від 12 лютого 1997 року.

1.4. **Предмет діяльності товариства:**

— виробництво та реалізація натуральних фруктових та овочевих соків, нектарів, лимонадів, інших напоїв та концентрованих соків;

— гуртова, роздрібна, комісійна, посилкова торгівля;

— виробництво товарів народного споживання та продуктів харчування;

— вирощування, переробка та продаж населенню сільськогосподарської продукції.

1.5. **Наслідки фінансової діяльності** спільного україно-англійського товариства з обмеженою відповідальністю «Плодоконсервний завод «Галичина» — правового попередника ВАТ «Галичина» за останній фінансовий рік та перший квартал нинішнього року наведені в таблиці:

п/п Показники	На 01.01.1997 р. (в гривнях)	За перший квартал 1997 р.
1.Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за винятком державного регулювання цін, ПДВ, акцизного збору	6916503	3275156
2. Всього по активах балансу	83444405	83238345
3. Балансовий прибуток	430977	3616
4. Дебіторська заборгованість	1975721	2486151
5. Кредиторська заборгованість	8566411	8379711
6. Прибуток	372012	3616

2. Опис ділової активності емітента

2.1. СП «Плодоконсервний завод «Галичина» та його правонаступник ВАТ «Галичина» є одним з найпотужніших виробників фруктових та овочевих соків в Україні на основі сучасної технології. Основна номенклатура, обсяги виробництва та реалізації наводяться нижче в діючих цінах за відповідний період:

Назва продукції	Обсяг реаліз. прод. в діюч. цінах				Обсяг виробництва			
Фруктовів	млн. крб.		в тис. грн.		в млн. літрів			
та овочеві	1994	1995	1996	1997	1994	1995	1996	1997
соки	324	2232	7560	6588	3,1	2,4	8,1	5,2

Примітка: Обсяги реалізації виробництва продукції в 1997 році показано за п'ять місяців, тобто на 01.06.1997 року.

2.2. **Статутний фонд** ВАТ «Галичина» становить 65000000 (шістдесят п'ять мільйонів) гривень. Статутний фонд сплачено повністю.

2.3. **Кількість** працюючих на підприємстві становить 215 чоловік.

2.4. **Президент товариства:** Самойленко Іван Миколайович, освіта вища, спеціальність —товарознавець вищої кваліфікації. Працює в колективі 10 років.

Віце-президент товариства: Мозіль Богдан Васильович, освіта середня спеціальна, спеціальність —товарознавець. Працює в колективі 8 років.

Головний бухгалтер: Клопот Ольга Павлівна, освіта вища, спеціальність — бухгалтер. Працює в колективі 8 років.

3. Дані про емісію цінних паперів

3.1. **Планується випуск** 65000 штук простих іменних акцій номінальною вартістю 1000 гривень, сума випуску 65 000 000 гривень, однією серією ТГ з номерами від 00001 до 65000. Акції на пред'явника та привілейовані не випускатимуться. Форма випуску: безпаперова, на електронних носіях.

3.2. **Рішення про випуск** простих іменних акцій буде прийнято на установчих зборах засновників ВАТ «Галичина» на 15.07.1997 року.

3.3. **Мета використання** коштів, залучених від емісії —вдосконалення організаційно-правової форми підприємства, наступне розширення виробництва і збуту продукції, залучення вітчизняних та іноземних інвестицій.

3.4. **Акції ВАТ «Галичина»** на загальну суму 65 000 000 гривень, кількістю 65 000 штук, номінальною вартістю 1000 гривень обмінюються на паї учасників спільного україно-англійського товариства з обмеженою відповідальністю «Плодоконсервний завод «Галичина» пропорційно до їх часток у статутному фонді.

Початок обміну паїв на акції: 12.07.1997 року.

Закінчення обміну паїв на акції: 14.07.1997 року.

Місце обміну паїв на акції: село Ременів Кам'янка-Бузького району Львівської області. Телефон для довідок: (03254) 517-32.

3.5. **Власники акцій** ВАТ «Галичина» мають переважне право на придбання акцій наступних емісій.

3.6. Послугами торгівця цінними паперами ВАТ «Галичина» не користується.

3.7. **Цінні папери** товариством раніше не випускалися, перевищення або недосягнення рівня передплати акцій не передбачається.

3.8. Фонд сплати дивідендів створюється за рахунок чистого прибутку товариства. Їх розмір затверджується загальними зборами акціонерів. Дивіденди виплачуються акціонерам пропорційно до загальної кількості належних їм акцій, щороку до 1 березня за адресою: Львівська область, Кам'янка-Бузький район, с. Ременів.

3.9. **Можливі фактори ризику в діловій діяльності емітента:**

— можливі зміни законодавства та системи оподаткування;

— погіршення економічної ситуації в країні;

— форс-мажорні обставини.

ВАТ «Полтавський ГЗК» звернувся до Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з постачанням електричної енергії на території України.

Наша адреса:

Україна, 315341, м. Комсомольськ, вул. Будівельників, 16.

Телефон: (05348) 7-43-09

Телекс 164452 ГОК

Факс: (05348) 21670

22954

Арбітражний суд м. Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В) за позовом ДПА у Радянському районі м. Києва порушив справу про банкрутство:

ПП «Біглс», справа № 19/171 (адреса: Київ, пр. Перемоги, 19; розрахунковий рахунок 644602 в АКБ «Конкордія-Банк», МФО 322540);

ТОВ «Віктор-Трейдінг», справа № 19/170 (адреса: Київ—30, вул. Пирогова, 7, кв.2; розрахунковий рахунок 3467253 в 4-му відділенні банку «Україна», МФО 300034).

Майнові вимоги кредиторів і заяви можливих санаторів подавати до Арбітражного суду м. Києва протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Полтавської області (314000, Полтава, вул. Зигіна, 1) за позовом ДПА в Київському районі Полтави порушив справи про банкрутство:

приватного малого підприємства «Еліс» (Полтава, вул. Пушкіна, буд.60); р/р 1468770 у КБ «Полтава-банк»; справа № 484/3б;

приватного підприємства «Фіал» (Полтава, вул. Жовтнева, 46, кв.216); р/р 2644089 у Полтавському регіональному управлінні «Приватбанку»; справа № 607/3б;

товариства з обмеженою відповідальністю «Сфера» (Полтава, вул. Войкова, 86); р/р 2467071 в АБ «Полтава-банк»; справа № 610/3б;

товариства з обмеженою відповідальністю «Сокіл» (Полтава, вул. Баленко, 2, кв.9); р/р 467798 у Полтавському регіональному управлінні Промінвестбанку; справа № 615/3б.

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд Одесской области возбудил дела о банкротстве:

№ 8/131Б малого частного предприятия «Ви-Эл» (Одесса, ул. Колхозная, 31; р/с 1468930 в АКБ УСБ г. Одессы);

№ 8/132Б малого частного предприятия «Контраст» (Одесса, ул. Варненская, 2; р/с 606769 в Жовтневом УСБ г. Одессы, МФО 328038).

Письменные заявления с имущественными требованиями к должнику направлять в месячный срок с момента публикации объявления по адресу: 270032, Одесса, пр-т Шевченко, 4, Арбитражный суд Одесской области.

Арбитражным судом Луганской области возбуждены дела о банкротстве:

№ 211/10 б Союза крестьян «Родина» (349417, с. Великоцк Меловского района Луганской области; р/с 000400309 в Меловском АКБ «Украина» п. Меловое, МФО 304320);

№ 05/4-10/4 б ООО «Генезис» (349410, п. Меловое Луганской области, ул. Новоселовка, 37; р/с 000468907 в Меловском Государственно-коммерческом Сбербанке п. Меловое, МФО 364188);

№ 05/80-10/72 б совместного предприятия «Меловская межрайбаза» (349410, п. Меловое Луганской области, ул. Меловская, 58; р/с 000460918 в Меловском АКБ «Украина» п. Меловое, МФО 304320);

№ 05/81-10/71 б Ассоциации делового сотрудничества «ПромАгро» (348021, Луганск, ул. А. Линева, 106; р/с 000409601 в Меловском АКБ «Украина» п. Меловое, МФО 304320).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления по адресу: 348000, Луганск, пл. Героев ВОВ, 3а.

Арбітражний суд Полтавської області (314000, Полтава, вул. Зигіна, 1) за позовом ДПА у Київському районі м. Полтави порушив справи про банкрутство:

№ 825/2б товариства з обмеженою відповідальністю «Марс—Спорт—Інвест» (Полтава, вул. Калініна, 51, кв.55); р/р 467077 у Полтавському регіональному управлінні КБ «Приватбанк»;

№ 826/2б товариства з обмеженою відповідальністю «Інбудсервіс» (Полтава, вул. Латишева, 5, кв. 21); р/р 467989 у КБ «Полтава—Банк»;

№ 827/2б приватного підприємства «Тора» (Полтава, вул. Б. Хмельницького, 5/2, кв.50); р/р 644169 у Полтавській центрально-міській філії Укрсоцбанку;

№ 863/3б приватного підприємства «Саповнела» (Полтава, вул. М. Бірюзова, 3, кв. 8); р/р 1644320 в Полтавській центральній міській філії Укрсоцбанку;

№ 862/3б багатопрофільної фірми «Альфа—ЛТД» (Полтава, вул. Коцюбинського, 2 а, кв. 8); р/р 467101 в банку «Аваль»;

№ 873/2б приватного підприємства «Агротехінфо» (Полтава, вул. Затонського, 32); р/р 3468812 в Полтавській центральній міській філії Укрсоцбанку.

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд Одесской области возбудил дело № 1/76-Б о банкротстве общества с ограниченной ответственностью «Асто-Батик» (270038, Одесса, ул. Золотой Берег, 1; р/с 00147184 в АКБ Финбанка г. Одессы, МФО 328685).

Письменные заявления с имущественными требованиями к должнику направлять в месячный срок с момента публикации объявления по адресу: 270032, Одесса, пр-т Шевченко, 4, Арбитражный суд Одесской области.

До уваги акціонерів!

Скликаються перші загальні збори ВАТ «АТП «Поліграфкнига».

Порядок денний:

1. Зміни та доповнення до Статуту.
2. Вибори органів управління ВАТ.
3. Різні питання.

Збори відбудуться 30 серпня 1997 року о 13 годині за адресою: Київ-180, вул. М. Краснова, 25 — у приміщенні актового залу Київського автотранспортного підприємства № 13031.

Реєстрація акціонерів з 9 години 30 хвилин до 12 години.

Телефони для довідок: 443-03-97, 449-79-16.

Правління ВАТ «АТП «Поліграфкнига».

Арбітражний суд Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В) за позовом ДПА у Радянському р-ні Києва порушив справи про банкрутство:

1. № 3/46 ЧП «Термодисциляція» (Київ, вул. Дегтярівська, 47); р/р 2468735 в Залізничному відділенні ПСБ, МФО 322153.
2. № 3/45 Київський філіал об'єднання «Екогігієна». (Київ, пр-т Перемоги, 34); р/р 700502 в КФС «Експобанк», МФО 322294.
3. № 12/41-б МП «Укрінтурпринт», (Київ, вул. Ярославів Вал, 36); р/р 000468327 АКБ «Інтербанк».

Майнові вимоги кредиторів та можливих санаторів подавати до Арбітражного суду Києва протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Львівської області (Львів, вул. Личаківська, 81) за заявою Державної податкової інспекції по Жовківському району Львівської області порушив справи про визнання банкрутами:

4/1068 від 25.10.1996 р. приватного підприємства «Міго» (Жовква, вул. Роксолани, 4; р/р 468713 у Жовківському відділенні Ощадбанку України, МФО 325216);

2/997 від 28.11.1996 р. Жовківського виробничо-торгівельного приватного підприємства «Женсан» (с. Туринка, Жовківського району, вул. Б. Хмельницького; р/р 468807 у Жовківському відділенні Ощадного банку України, МФО 325219).

Претензії кредиторів приймають у місячний термін.

Арбитражный суд в Автономной Республике Крым (Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбудил дело № 1411-5 о банкротстве Акционерного страхового общества «Ависта» (Алушта, ул. Ленина, 22; расчетный счет 467593 в Алуштинском филиале «Крым-банка», МФО 324441, директор Ашуйко А. А.).

Целью этого объявления является выявление кредиторов и санаторов.

Претензии принимаются Арбитражным судом на протяжении месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд м. Києва (252030 Київ, вул. Б. Хмельницького, 44—В порушив справу № 3/146 від 27.05.97 р. про банкрутство агропромислової фірми «Здвиж» (юридична адреса: 252000, Київ, вул. Антонова, 5).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Харьковской области (Харьков-2, ул. Сумская, 64) возбудил дело о банкротстве:

№ 1937/7-72 частного предприятия «Аспект» (310141, Харьков, ул. Клочковская,197, кв.460, р/с 200468440 КБ «Регионбанк»).

У номер

● *Київ*

Конфлікт у благородному сімействі

Українська асоціація ювелірів, що об`єднує 6 вітчизняних виробників коштовних прикрас і діамантів, обурена діями Державної пробірної палати України, яка звинувачує їх у розкраданні 10 тонн золота, платини, срібла і 10 тис. каратів алмазів. Ювеліри ці звинувачення вважають безпідставними, бо галузь торік усього переробила 1 тонну 200 кг золота. Крім того, готова продукція, якої нині на складах на 20 млн. доларів, стала набагато дорожчою за імпортовану, що, зокрема, зумовлене завищеною вартістю клеймування пробірною палатою. Ювеліри наполягають на наданні їм права самим ставити клеймо на вироби, за якість яких несуть відповідальність. Проте пробірна палата, яка є госпрозрахунковим виробничим об`єднанням при Мінфіні, виступає категорично проти претензій ювелірів. Протистояння посилилося напередодні прийняття закону «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння і контроль за операціями з ними».

● *Одеса*

«Батьки» всіх міст об'єднуються

Міста Одещини створили власну асоціацію. Її мета —спільно розвивати й захищати засади місцевого самоврядування. Вирішено, зокрема, розробити єдину політику формування місцевих бюджетів, створити своєрідну касу взаємодопомоги, систематично обмінюватися досвідом практичної роботи щодо подолання соціально-економічних негараздів. Очолив асоціацію мер Іллічівська Валерій Хмельнюк.

● *Житомир*

Товар шукає покупця

У містах і районах області відкрито вже більш як сорок магазинів «Товари Житомирщини». Вони мають сприяти реалізації продукції місцевих підприємств. А це вкрай важливо і для обласного бюджету, і для самих колективів. Лише в АТ «Льонотекс» на складі накопичилося понад мільйон квадратних метрів лляних тканин, а в АТ «Україна» — більше двох мільйонів пар панчішно-шкарпеткових виробів. У вищезгаданих магазинах пенсіонери і працівники бюджетних галузей матимуть змогу також... одержати частину заборгованої пенсії чи зарплати товарами.

Знов молодість не буде

(Початок на 10-й стор.).

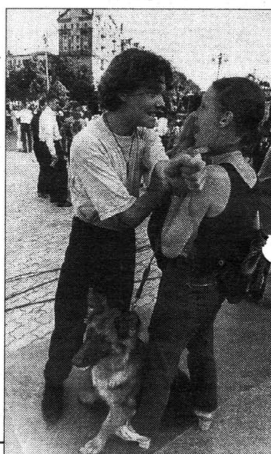
Залишений сам на сам у повсякденній боротьбі за виживання, крутиться як може: 40% молодого покоління успішно розбудовує тіньовий сектор економіки. І це не вдивовижу, враховуючи малопрестижність служби в державних установах чи підприємствах, низьку ціну знань. Адже кожен шостий молодий спеціаліст із вищою освітою і кожен п'ятий із середньою спеціальною не має роботи. Впродовж минулого року рівень добробуту значно погіршився у 64% опитаних молодих сімей. Лише 5—7% забезпечені власним житлом. Щоправда, у розв'язанні своїх проблем молоді люди покладаються переважно на себе (чи на впливових батьків), мало сподіваючись на допомогу держави. До речі, 34% респондентів заявили, що зовсім не цікавляться проблемами політичного життя в країні, і лише 0,7% беруть активну участь у політичному житті. 31% молоді не збирається голосувати на виборах до Верховної Ради та Президента.

Хоча, зі свого боку, держава нібито прекрасно розуміє значущість свого основного людського ресурсу. Скільки слів і запевнень пролунало з високих трибун, із вуст найвпливовіших державних керманичів! А віз, як то кажуть... Немає можливості асигнувати навіть заходи, передбачені чинним законодавством. Скажімо, дію статті 10 Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні», яка передбачає надання довгострокових пільгових кредитів на будівництво житла, протягом двох минулих років було зупинено. Не діють також і визначені цим законом пільги на проїзд учням і студентам впродовж усього календарного року чи на користування закладами культури. За умов обмеженого фінансування не покриваються навіть мінімальні потреби галузі. І більшість молодих людей плавно переходять у старший віковий ценз, так і не відчувши материнської турботи держави, залишивши свої надії та очікування хіба що власним дітям.

Юліана ШЕВЧУК.

На знімках: святкування Дня молоді в Києві.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Нехай побачать море не на картинці

Більш як 2000 дітей-інвалідів, сиріт та вихідців із малозабезпечених родин обласного центру оздоровляться нинішнього літа в трьох заміських центрах: «Чайка», «Салют» на Азовському морі та «Вогник» на Великому лузі. Ще 840 дітлахів цих соціальних категорій поправлять своє здоров'я у санаторії «Приазов'я» в Бердянську. Крім того, у 18 пришкільних таборах проводять вільний час понад дві тисячі школярів міста.

Все це передбачено програмою літнього оздоровлення дітей Запорізької міськради. На її виконання заплановано виділити 1 мільйон 32 тисячі гривень. Половину коштів «взяв» на себе бюджет, а половину має заробити комунальне підприємство «Паркування».

Однак сказане — лише частка традиційної акції міськради «Давайте допоможемо дітям» на чолі з Олександром Головком. Скажімо, до організації нинішнього літнього відпочинку та оздоровлення дітей міська рада почала готуватися ще в жовтні минулого року, прийнявши відповідне рішення та звернення до промислових підприємств усіх форм власності щодо відрахування на спеціальний рахунок коштів від власних прибутків. Завдяки цьому вже зібрано понад 100 тисяч гривень. Заступник голови міськради з роботи виконавчих органів влади Людмила Островська повідомила, що влітку, вочевидь, вдасться оздоровити близько 6 тисяч юних запоріжців. І насамперед завдяки допомозі трудових колективів відкритих акціонерних товариств «Мотор Січ», «Дніпроспецсталь», «Сталепрокатний завод», алюмінієвого та абразивного комбінатів, виробничого об'єднання «Кремнійполімер», титаномагнієвого комбінату.

Володимир ДУПАК.

Запоріжжя.

Спорт

Тайсон ускочив у халепу знову

Бокс. Грандіозним скандалом завершився в Лас-Вегасі (США) матч-реванш за звання чемпіона світу за версією WBA між атлетами суперважкої категорії Евандером Холіфілдом і Майком Тайсоном. У третьому раунді скандально відомий Тайсон, либонь, відчувши, що й цього разу йому нічого ловити, несподівано для тисяч глядачів у залі і мільйонів уболівальників по всьому світу (йшла пряма трансляція) ... відкусив шматок вуха у свого суперника, батька п'ятьох дітей і взагалі порядної людини та чесного спортсмена. Матч було зупинено. А керівництво великого спортивного журі штату Невада дискваліфікувало кровожерливого претендента. Чемпіонський пояс залишився в Холіфілда, який отримав і спортивну, і моральну перемогу.

Після цього Тайсон, якого іспанська телекомпанія TVE назвала канібалом, дізнавшись про вердикт комісії, істерично вигукував, що, мовляв, Холіфілд спровокував його. Нібито, кілька разів навмисне вдарив «ягнятка» Майка головою в обличчя. Але, вже згадувалося, що все відбувалося на очах величезної кількості свідків. І сльози вовка в овечій шкурі нікого не розчулили.

Того дня в Лас-Вегасі спостерігалися сутички вболівальників і друзів обох боксерів. Кажуть, навіть стріляли.

Задовольнилися «бісовою дюжиною»

Баскетбол. В Іспанії триває чемпіонат Європи. Але для українських баскетболістів турнір, на жаль, уже закінчився. Після принизливих невдач у стартових матчах проти іспанців та німців, які дуже засмутили спортивну громадськість нашої країни, українські баскетболісти перемогли дуже сильну й авторитетну збірну Хорватії — 95:88. Але цей успіх не врятував підопічних Зураба Хромаєва. Адже вони вибули з боротьби за нагороди і змушені були змагатися в турнірі, де розігрувалися місця з тринадцятого і нижче. У цих змаганнях збірна України зіграла успішно. Вона перемогла команди Латвії — 84:76 і Словенії —80:75 і посіла оте тринадцяте місце.

Святкували в Ріо, Барселоні і Донецьку

Футбол. Завершився турнір Кубка Америки. У фінальному матчі збірна Бразилії перемогла господарів змагання, футболістів Болівії — 3:1. 1:0 Денільсон, 42, 1:1 Е. Санчес, 45, 2:1 Рональдо, 79, 3:1 Зе Роберто, 90.

Це п'ятий такий успіх бразильців, але перший — в чужій країні. У поєдинку за третє місце команда Мексики виграла у перуанців — 1:0. Луїс Ернандес, 81.

А в Іспанії відбувся фінальний матч національного Кубка. Цей приз футболістам «Барселони» на стадіоні «Сантьяго Бернабеу» в Мадриді вручив король Іспанії Хуан Карлос. Каталонці в додатковий час взяли гору над клубом «Реал Бетіс» (Севілья) — 3:2.

У Палаці культури Донецького металургійного заводу вшановували команду «Металург», яка виграла український турнір вищої ліги і 9 липня дебютуватиме в класі сильніших. Кульмінацією вечора було вручення малих золотих медалей. Їх отримали: Олександр Севидов, Володимир Гаврилов, Вадим Жуков, Юрій Кармелюк, Олександр Малеванов, Юрій Газюкін, Юрій Кондаков, Рафаель Садердінов, Ігор Король, Ігор Климовський, Юрій Беличенко, Спартак Жигулін, Олександр Дорохов, Микола Волошин, Альберт Ковальов, Олександр Андрощук, Вадим Солодкий, Ігор Петров, головний тренер Євген Король і тренер Михайло Косевич, президент ФК «Металург» Олександр Косевич, віце-президент Євген Канана.

До речі, Євген Король у новому сезоні працюватиме вже з «Шахтарем-2» (Донецьк), а «Металург» очолив заслужений майстер спорту Володимир Онищенко.

Підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Сім'я — фортеця. Але часто на піску

НЕЩОДАВНО у Відні (Австрія) завершила роботу XXV сесія Конференції європейських міністерств у справах сім'ї. Україну на ній представляв заступник міністра у справах сім'ї та молоді, доктор політичних наук Микола ГОЛОВАТИЙ. З ним зустрівся наш кореспондент.

— Які проблеми розглядали на конференції?

— У центрі уваги були проблеми становища дітей, підлітків у європейських країнах, запобігання кризовим явищам, ситуаціям, у які вони потрапляють, та проблеми стабілізації сучасної сім'ї загалом.

Для більшості країн перехідного посттоталітарного періоду, в тому числі й України, характерні такі явища, як дитяча бездоглядність, бродяжництво, криза сім'ї, зменшення виховного впливу на дітей, брак відповідного соціального захисту сім'ї з боку держави.

— Чи хоч якось поліпшує становище дітей, які перебувають у скрутній ситуації, мережа вже існуючих соціальних закладів?

— В Україні 348 центрів соціальної допомоги, а потрібно вдвічі більше. Створено 37 притулків для неповнолітніх, а за розрахунками, їх треба мати не менше ста. Вкрай повільно розвивається мережа дитячих будинків сімейного типу, тоді як в Україні більш як 150 тисяч дітей проживає у неблагополучних родинах та понад 2,5 мільйона у малозабезпечених, неповних. Звісно, лише створення певних структур соціальної допомоги ще не розв'язує проблеми. Першочергове має бути питання економічної стабільності сім'ї.

— Що з іноземного досвіду могли б запровадити в Україні?

— Учасники сесії акцентували увагу на «примиренні» професійного і сімейного життя. В окремих країнах уже діють юридичні правила, спрямовані на гармонізацію робочого часу і присвячені сім'ї. Йдеться, скажімо, про створення умов для зручної роботи жінок-матерів, гнучкість робочого часу, систему пільг сім'ям з дітьми тощо.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

✆ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописи не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 245804.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311119.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.